

SETMANA SANTA

GIRONA 2016

JUNTA DE CONFRARIES GIRONA

Programa 2016

LA JUNTA DE CONFRARIES DE
SETMANA SANTA DE GIRONA,
agraeix a l'Ajuntament de Girona, a la Diputació de Girona,
a la Generalitat de Catalunya,
així com a les altres entitats i particulars
que ens han afavorit amb el seu ajut
i la seva col·laboració per tal de poder
atendre les despeses que comporta
la celebració de tots els actes
que es realitzen durant la Setmana Santa,
i que culminen amb la Processó del Sant Enterrament
del Divendres Sant.

Edita:

JUNTA DE CONFRARIES
www.juntaconfrariesdegirona.cat

Portada:

Pere Romagós (Isaac d'Aiguaviva)

Fotografies:

Angel Almazán

Arxiu fotogràfic:

Junta de Confraries - Jordi Viltró

Coordinació i maquetació:

Joaquim Moret

Disseny i impressió:

Impremta Pagès
Tel. 972 420107- Anglès (Girona)

Dipòsit Legal: GI-175-98

Tots els escrits publicats en aquest butlletí expressen i reflecteixen
exclusivament l'opinió dels seus autors.
LA JUNTA DE CONFRARIES

Apartat de Correus, 877 - 17080 GIRONA

ÍNDEX

Composició de La Junta de Confraries	8	
Pòrtic de Setmana Santa	9	Mons. FRANCESC PARDO Bisbe de Girona
Salutació	11	ALBERT BALLESTA Alcalde de Girona
Salutació	13	PERE VILA President de la Diputació de Girona
La Junta de Confraries	15	Ma. ROSA DOMINGO President Junta de Confraries
Pregoner 2016	19	JOAN FERRER i COSTA
Cartellista 2016	21	(Isaac d'Aiguaviva) PERE ROMAGÓS
Programa d'actes	22	
Lectura teatralitzada (La fi del món a Girona)	24	
Celebracions Litúrgiques a la Catedral	25	
Ordre de la Processó	29	
Itinerari de la Processó.....	30	
Exposanta 2016	32	
Records de Setmana Santa	35	
Concert Banda de Música La Lira	39	

SETMANA SANTA 2015

El Pregó 2015	43
Recull fotogràfic	54

COL·LABORACIONS

Mostreu-nos Senyor la vostra Misericòrdia	59	Mn. JOAN BABURÉS
Una altra Setmana Santa	60	Ma. CARMEN IBARS
A propòsit de la "Misericordiae vultus"	64	DAVID FLURIACH
Quan la ràdio també feia abstinència	66	ÀNGEL RODRÍGUEZ

CENTRE D'ESTUDIS DE LA SETMANA SANTA

Aportació del Centre d'Estudis	71	RAMON MUNTADA
La Creu dels Improperis	72	MARTIRIÀ BRUGADA
Manuscrit de la Puríssima Sang	76	PEP VILA
Reproducció del cartell 2015	80	

LES NOSTRES CONFRARIES

Encara té sentit una confraria de Setmana Santa?	83	CONFRARIA JESÚS I ELS NENS
La misericòrdia en el cinema	85	SANT ISIDRE I GALDERIC
Un llarg camí	87	CONFRARIA DEL SILENCI
La nova capella de la Puríssima Sang	88	CONFRARIA DE LA PURÍSSIMA SANG
Un any per la Misericòrdia	89	ARXICONFRARIA PASSIÓ I MORT
Els Segells de la urna dels Monuments	90	CONFRARIA DE LA PASSIÓ
Activitats anuals 2015	91	CONFRARIA DELS DOLORS
Catifes de Corpus 2015	92	LES CONFRARIES
Record de Mn. Alfons Riera, ...	93	JOSEP Ma. NOGUER
Exconsiliari Junta Confraries		

COMPOSICIÓ DE LA JUNTA

Programa 2016

Presidenta:	Rosa Ma. Domingo i Mateu	CONFRARIA SANT SEPULCRE
Vicepresident:	Agustí Amaya i Gurt	CONFRARIA SANTA FAÇ
Secretària:	Mercè Costa i Costa	CONFRARIA SANT SEPULCRE
Tresorer:	Jordi Viltró i Romo	CONFRARIA DEI DAVALLAMENT
Consiliari:	Mn. Joan Baburés i Noguer	
Cap de Comissions:	Joan Pujol i Planas	CONFRARIA SANT ISIDRE
	Francesc Cayuela i López	CONFRARIA DELS DOLORS
	Montserrat Riuró de Blas	CONFRARIA DEL SILENCI
	David Fluriach i Domínguez	CONFRARIA SANT ISIDRE
	Antonio Moreno i Pérez	CONFRARIA PURÍSSIMA SANG
	Ramon Muntada i Artilles	CONFRARIA PURÍSSIMA SANG
	Emiliano Castro i Gómez	CONFRARIA DE LA PASSIÓ
	Joaquim Moret i Sau	CONFRARIA DEL DAVALLAMENT
	Lluís Ripoll i Masferrer	CONFRARIA SANT HONORAT
Vocals:	Josep Ma. Nogué i Regàs	CONFRARIA JESÚS I ELS NENS
	Jordi Ginés i Vicent	CONFRARIA JESÚS I ELS NENS
	Pere Urra i Fàbregas	CONFRARIA PASSIÓ I MORT
	Josep Palomé i Roca	CONFRARIA DELS DOLORS
	Narcís Reixach i Blanc	CONFRARIA JESÚS CRUCIFICAT
	Josep Ma. Esteba i Cama	CONFRARIA JESÚS CRUCIFICAT
	Lluís Comet i Serra	CONFRARIA DEL SILENCI
	Josep Pla i Oliveras	CONFRARIA SANT HONORAT
	Antonio R. Martín i Fàbrega	CONFRARIA DE LA PASSIÓ
	Agustí Agell i Camós	CONFRARIA SANTA FAÇ

SANTA SETMANA EN AQUEST ANY JUBILAR DE LA MISERICÒRDIA

Certament que viure i celebrar la Setmana Santa és viure i celebrar la gran misericòrdia de Déu envers cadascú de nosaltres i tota la humanitat.

Per què? Perquè amb Jesús i amb la seva vida, mort i resurrecció s'ha manifestat l'amor de Déu que ens perdona, guareix, i salva del mal, del pecat i de la mort.

Cal recordar que la missió principal de les confraries i de la congregació dels Dolors és viure i ajudar a viure la Setmana Santa de Girona, remoure en aquests dies de manera pública i sensible el fervor cristià vers els misteris de la passió i mort de Jesucrist, cuidar l'espiritualitat dels associats i atendre altres serveis de la ciutat en les seves tradicions d'inspiració cristiana i cultural.

L'any 2009 per mitjà del meu pregó esmentava un convenciment: la importància de la religiositat popular, expressada magníficament en la setmana santa gironina, precisament en els temps que vivim i constatant, sovint amb pena, una creixent ignorància del significat nuclear del cristianisme, que alhora esdevé una mancança cultural i social. El papa Francesc en la seva exhortació apostòlica la joia de l'Evangelí ha remarcat aquesta dimensió.

En els moments actuals, la presència al carrer, en algunes ocasions significatives, d'imatges que recorden els grans misteris de la nostra salvació, i sobretot de les persones que amb estimació, fe i pietat les acompanyen, poden esdevenir ocasió d'evangelització, de formació cristiana, de pregària, i alhora ocasió per suscitar en el cor de molts les preguntes més fonamentals de la vida i acollir la proposta de Jesús.

Es tracta d'experiència, de moments intensius, però que ens fan sentir embolcallats per la misericòrdia de Déu manifestada en Jesús, retornen l'esperança i ens mouen a ser millors, perquè ens sentim estimats i salvats. No podem oblidar la dimensió cultural que ofereixen i que recorden les arrels més profundes i la identitat de Girona.

Encoratjo i animo a tots els confreres que visqueu la setmana santa i ens ajudeu a viure-la.

✚ Francesc, bisbe de Girona

La Setmana Santa és un d'aquells moments de l'any en què la ciutat té un batec especial. El silenci solemne de la processó del Sant Enterrament del Divendres Sant, amb els manaies marcant el pas, forma part no només del patrimoni religiós, històric i cultural de la ciutat, sinó també de la memòria col·lectiva de la societat gironina.

Del diumenge de Rams al diumenge de Pasqua, les tradicions a cada llar es viuen d'una manera pròpia. Les palmes i palmons, els tortells i les mones de Pasqua, els padrins i les padrines, construeixen un imaginari de Setmana Santa que transcendeix de la vinculació estrictament religiosa.

La suma de tots els relats donen lloc a l'essència de la Setmana Santa gironina, reflex de la vitalitat i el compromís del teixit social de la ciutat. Relats que no serien possibles sense la implicació de cadascuna de les més de mil persones que formen part dels actes que s'organitzen i les dotze confraries que minuciosament treballen per fer realitat un esdeveniment d'aquesta envergadura. A totes elles els faig arribar el meu més sincer agraïment.

Voldria aprofitar aquestes línies per donar la benvinguda a la nova presidenta de la Junta de Confraries, la senyora Rosa Maria Domingo, en la que serà la seva primera Setmana Santa al capdavant de l'entitat. Li desitjo tots els èxits en aquesta nova etapa, en la qual hereta un llegat marcat per la qualitat i l'excel·lència que han deixat els seus predecessors.

Convido a tots els ciutadans i ciutadanes a participar i gaudir de les activitats de la Setmana Santa gironina.

Albert Ballesta i Tura
Alcalde de Girona

La Setmana Santa Gironina

La Setmana Santa gironina és un dels esdeveniments més emblemàtics de la ciutat que, més enllà de l'alt component religiós, ens trasllada a un entorn gairebé místic, on conflueixen un seguit d'emocions i sentiments que la fan especial.

Els actes de la Setmana Santa suposen un actiu cultural i turístic molt important per a la promoció de la ciutat de Girona, i, per extensió, de les comarques gironines. L'agenda de celebracions litúrgiques, que es va iniciar amb el Dimecres de Cendra i que culminarà amb la processó del Sant Enterrament, el Divendres Sant, suposa una experiència molt intensa per qui viu amb passió i com a pròpia la cultura religiosa. Així mateix, ho és per a qui no comparteix creences religioses, però, des del respecte i l'admiració, viu aquestes celebracions com una experiència cultural en què la successió dels actes s'emmarca en la tradició cultural pròpia. En aquest cas, l'element distintiu que fa que la Setmana Santa gironina sigui un referent arreu del país és l'espectacularitat de la posada en escena del relat que s'explica. Els Viacrucis, els actes dedicats a la Mare de Déu dels Dolors, la benedicció de la palma el Diumenge de Rams, el pregó, les sortides dels Manaies, que trenquen el silenci dels carrers amb el so de les llances picant a terra i la música dels timbals, o la celebració de la Pasqua, tots aquests actes podran donar bon testimoni de l'atractiu de què parlàvem, i hi aportaran un valor afegit, tant pels qui senten la religió de manera profunda, com pels qui la viuen com a part d'una tradició centenària.

Cal, doncs, reivindicar i agrair la tasca impagable que, des de l'exigència, el rigor, la perseverança, l'anonimat i la professionalitat, realitzen els components de les dotze confraries que formen part de la Junta de Confraries de la Setmana Santa a la ciutat de Girona. Perquè any rere any, amb il·lusió i convicció, fan possible aquest esdeveniment i mantenen viva la flama de la fe i l'esperança.

Tot desitjant que gaudiu d'aquesta nova experiència que ens proposa la Junta de Confraries de Girona, rebeu una molt cordial salutació.

Pere Vila i Fulcarà
President de la Diputació de Girona

Per començar, agrair al Sr. Miquel Izquierdo i Rodríguez la seva tasca com a President de la Junta de Confraries durant la qual ha superat, amb la seva fermesa i dedicació, moments no sempre fàcils. Moltes gràcies Miquel.

Seguidament, en aquest primer any al capdavant de la Junta, vull agrair als meus companys la seva col·laboració, treball i escalf que fan més senzilla la meua comesa. I, d'aquesta manera, hem construït un equip humà encoratjador per seguir endavant.

Hem de ser conscients que, actualment, ens trobem en un moment de múltiples canvis: tecnològics, socials, econòmics i espirituals. Tot això, comporta que, a vegades, ens trobem amb menys suport del que ens agradaria. En aquest sentit, volem fer esment que els esdeveniments promoguts per la Junta de Confraries són de caràcter no només religiós, sinó també tradicional i turístic; és per aquest motiu, que desitjaríem la implicació de tota la societat gironina.

Malgrat totes les dificultats esmentades, estem preparant amb molta il·lusió tots els actes de Setmana Santa i Pasqua.

Molt bona Setmana Santa i Pasqua de Resurrecció a tothom.

Maria Rosa Domingo Mateu

Presidenta de la Junta de Confraries de Setmana Santa de Girona

Programa 2016

Joan Ferrer i Costa (Calella, 1960) és doctor en filologia semítica (hebreu i arameu) i professor titular d'estudis hebreus de la Universitat de Girona. És també professor de Sagrada Escripura a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona. Ha estat durant vint anys catedràtic de llengua i literatura catalanes d'institut. Ha estat traductor de la Bíblia al català i deixeble i col·laborador de l'eximi lingüista Joan Coromines.

Ha escrit molts llibres i estudis de filologia semítica i catalana. Darrerament ha publicat amb el poeta Narcís Comadira, *Càntic dels Càntics de Salomó* (Fragmenta 2013).

Viu a Pineda. És casat amb la Núria Puig des de fa més de trenta anys i són pares de l'Anna (29), en Joan (27) i en Pau (25). És un home de la «galàxia Gutenberg», és a dir, viu inundat de llibres escrits en tota mena d'idiomes antics i moderns, però sense *facebook* ni *twitter*.

Una frase? *Ki le-olam hasdo*, que podríem traduir per «perdura eternament el seu amor», del Salm 136.

A l'estiu li agrada molt anar a nedar a mar. (Ben mirat no té res d'estrany en un home que va néixer en un poble arran de mar.)

En recerca, estudia el món i la llengua dels jueus catalans, la Bíblia i la història de la llengua catalana, en el grup d'en Josep M. Nadal i en Francesc Feliu.

ISAAC D'AIGUAVIVA (PERE ROMAGÓS PLANAS)

Nascut a Girona el 14-12-1960. Va iniciar la seva formació artística el 1979 a la facultat de Belles Arts de Sant Jordi de la Universitat de Barcelona. Deixeble de Domènec Fita, Isaac d'Aiguaviva féu de professor al seu estudi de Girona. Actualment és professor d'art a l'escola Bell-lloc de Girona i de l'escola d'art Riu d'Art, de Riudellots de la Selva. Entre les seves obres, hi ha el monument a Lluís Companys de Vidreres; els vitralls de la Mare de Déu dels Àngels; els monuments a Sant Dalmau i als templaris d'Aiguaviva, i, més recentment, la reproducció de l'Àngel de la Catedral de Girona a l'escalinata, i els peus del nou altar al monestir de Cervià de Ter. La seva obra s'ha pogut veure en diverses exposicions, individuals i col·lectives, a Barcelona, Burgos, Granada, Viena, Girona, Anglès, Salt i Vilablareix, entre d'altres.

A més a més, de l'artista en destaquen les següents fites: l'any 1981 intervé a la col·lectiva *Peñaranda 80*. Burgos. L'any 1983 obtingué una beca de paisatge de la Facultat de Belles Arts a la Fundació Acosta (Granada) i creà el monument al rei Jaume I a Llagostera. L'any 1984 fou seleccionat a la V Biennal de Barcelona. L'any 1985 fou guanyador del III Concurs Pintura Ràpida de Cassà de la Selva. Aquell mateix any fa exposició a la Galeria Expoart de Girona i intervé a la I Mostra d'Art de Girona. L'any 1987 obté premi de dibuix Vila d'Anglès. L'any 1989 exposa al Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona (La Punxa). L'any 1993 intervé a Expoart Girona amb *Ara i Era*. El 1996 participa de la Mostra d'Art del Gironès. L'any 1998 crea l'Estudi "Art Migdia" a Vilablareix. L'any 1999 crea el cartell dels Manaies de Girona. L'any 2001 intervé a la Galeria Expoart "Girona i els ponts". L'any 2002 exposa al Instituto Cervantes. Viena. L'any 2008 intervé a la col·lectiva a les Bernardes de Salt. Del 2009 al 2011 intervingué a l'exposició col·lectiva a les Bernardes de Salt. Temps de Flors. L'any 2013 a la col·lectiva del grup Riu d'Art a Can Gruart de Vilablareix. Els anys 2014 i 2015 intervingué a la col·lectiva Riu d'Art a Can Gruart de Vilablareix. L'any 2016 fa aporta la seva creativitat artística al nou cementiri d'Aiguaviva. Al Temps de Flors de Girona fa aportació artística amb *La Bruixa de la Catedral* i intervé en l'Escenografia del *Concert Cor Maragall* a l'auditori de Girona.

VIACRUCIS A LES CREUS

Diumenges 14, 21, 28 de febrer i 6 de març. Lloc: Camí de les Creus –Hora: 2/4 de 5 de la tarda.

A 1/4 de 5 de la tarda: Sortida trenet des del Pont de Pedra.

EN CAS DE PLUJA SE CELEBRARÀ A LA BASÍLICA DE SANT FELIU DE GIRONA

DIMECRES 3 DE MARÇ: PRESENTACIÓ

Lloc: Sala Viader (casa de Cultura) a 2/4 de 8 del vespre.

Conferència: Més enllà de les aparences, les majestats romàniques catalanes.

A càrrec de: Pare Daniel Codina (monjo de Montserrat). **Organitza** la Confraria de Sant Sepulcre.

DIUMENGE 13 DE MARÇ: VIACRUCIS A LA CATEDRAL

Lloc: Catedral de Girona- A 2/4 de 5 de la tarda. **Celebració de l'acte de l'Any Sant de la Misericòrdia.**

Cinquè diumenge de Quaresma, com els altres anys celebrarem el Viacrucis a la Catedral. La trobada començarà a la Plaça dels Apòstols, davant la Porta de la Misericòrdia, per tal de fer la nostra entrada a la Catedral precedits per la imatge del sant Crist. Així aquest serà un acte jubilar on tots podrem rebre el do de la Indulgència plenària, pròpia d'aquest any sant de la misericòrdia.

Recordem que les condicions necessàries per obtenir la indulgència són: 1. Excloure tot afecta de pecat ni que sigui venial. 2. Haver-se confessat sacramentalment. 3. Haver combregat. 4. Pregar per les intencions del sant Pare.

CONFRARIA DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Del 14 al 18 DE MARÇ: “Quinari a la Mare de Déu dels Dolors”. Tots els dies a 2/4 de 8 del vespre res a la Corona i a les 8 hores Santa Missa.

DIJOUS 17 DE MARÇ: PREGÓ 2016

Lloc: Saló de descans del teatre Municipal de Girona. **Hora:** 8 del vespre.

A càrrec del **Sr. Joan Ferrer** (Professor d'estudis hebreus de la Universitat de Girona).

18 DE MARÇ: DIVENDRES DE DOLORS

Cloenda del Quinari a la Mare de Déu dels Dolors. Rés a la Corona a 2/4 de 12, a les 12 hores del migdia Missa de divendres dels Dolors. A 2/4 de 8 res a la Corona i a les 8 del vespre, Missa concelebrada amb l'acompanyament de la coral del GEiEG, dirigida per Pilar Sanz.

Organitza: Confraria Congregació de la Mare de Déu dels Dolors.

EXPOSANTA DIES 18 AL 24 DE MARÇ

Inauguració EXPOSANTA: 18 de març a les 9 del vespre.

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Dissabte dia 19, a les 11 hores. Visita guiada. “Anem a .... conèixer els passos de la processó”.

Inscripcions: Caseta de la Devesa.

Dies: 19 al 24 de març

Horari: de les 11 del matí a 2/4 de 2 del migdia i de les 5 a les 8 del vespre. **El dia 24 a la tarda restarà tancat.**

DISSABTE 19 DE MARÇ CONCERT DE MÚSICA SACRA

Lloc: Església del Mercadal de Girona. **Hora:** 6 de la tarda.

Concert de Música Sacra, a càrrec de **Cor Maragall i Cor de Cambra de Girona**.

Organitza: Federació Catalana d'Entitats Corals i la Junta de Confraries.

20 DE MARÇ DIUMENGE DE RAMS A LES 11 HORES CATEDRAL

Benedicció de Palmes a la plaça dels Apòstols, processó i Missa de Rams.

DIUMENGE 20 DE MARÇ CONCERT MÚSICA SACRA

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona. **Hora:** 6 de la tarda.

Concert de Música Sacra, a càrrec de **Cor de Cambra Sota Palau**. **Director:** Jose Maria Guinart Vilaret.

Organitza: Agrupació Coral de les Comarques Gironines i Congregació de la Mare de Déu dels Dolors.

DIES 22-24 DE MARÇ LECTURA TEATRALITZADA

Presentació lectura teatralitzada "**La Fi del Món a Girona**" de Joaquim Ruyra. **Direcció:** Joan Ribas. Grup Procenium.

Lloc: SALA PLANETA de Girona. **Hora:** A les 8 del vespre. Entrada gratuïta, aforament limitat.

DIMECRES 23 DE MARÇ: MANAIES DE GIRONA

Sortida: A les 8 del vespre des del Castrum de St. Lluc per fer entrega del Penó. A la tornada desfilada pels carrers de la ciutat.

DIJOUS 24 DE MARÇ EXPOSANTA 2016

Lloc: Església de la Mare de Déu dels Dolors de Girona.

Horari: Últim dia -de les 11 del matí a les 2 del migdia. **A la tarda restarà tancat.**

DIVENDRES 25 DE MARÇ: PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

A partir del migdia i durant tot el dia: Exposició de Passos a la plaça de la Catedral.

A les 7 del vespre, sortida del Maniple de Manaies per recollir al penoner.

Nou itinerari, a les 9 de la nit, sortida de la Processó del Sant Enterrament des de la Catedral, plaça de la Catedral, portal de Sobreportes, pujada Sant Feliu, carrer Ballesteries, Argenteria, Rambla Llibertat, Pont de Pedra, carrer Nou, carrer Fontanilles, Av. Sant Francesc, Plaça Catalunya, Rbla. Mn. Jacint Verdaguer, carrer Albareda, Plaça del Vi, carrer Ciutadans, Plaça de l'Oli, Cort Reial, carrer Ballesteries, pujada Sant Feliu, portal de Sobreportes, plaça de la Catedral.

A les 11 de la nit (aprox.): Arribada de la Processó a la Catedral. Rendiment d'honors a la Santa Creu. Paraules del Sr. Bisbe. Cant del Crec en un Déu. Benedicció final.

EN CAS DE PLUJA SE CELEBRARÀ UN ACTE A L'INTERIOR DE LA CATEDRAL DE GIRONA.

DISSABTE 26 DE MARÇ: CONCERT DE BANDA

A càrrec de la Banda de Música "**LA LIRA**" de Vilafamés (Castelló de la Plana).

Lloc: Plaça Independència de Girona

Hora: a les 12 del migdia A les 11 hi haurà una "cercavila" pels següents carrers: Pompeu Fabra, Plaça Catalunya, Sant Francesc, Santa Clara i Plaça Independència.

EN CAS DE PLUJA EL CONCERT SE CELEBRARÀ AL CENTRE CULTURAL LA MERCÈ.

Lectura teatralitzada de l'autor
Joaquim Ruyra.

“La Fi del Món a Girona”

DIES:

Dimarts Sant, 22 de març
i Dijous Sant, 24 de març de 2016

HORA:

A les 8 del vespre

LLOC:

Sala La Planeta

Passeig Canalejas, 3 - Girona

grup proscenium

Direcció: Joan Ribas

Entrada lliure

Aforament limitat

No es permetrà l'entrada
una vegada iniciat l'acte.

Informació: tel. 972 20 77 54

Amb la col·laboració de:

DIUMENGE 20 DE MARÇ: DIUMENGE DE RAMS

10.15 hores: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.

11.00 hores: **Benedicció de Palmes a la plaça dels Apòstols, processó i Missa de Rams.** Presidirà la celebració el nostre Bisbe Francesc.

DILLUNS 21 DE MARÇ: DILLUNS SANT

09.00 hores: Litúrgia de les Hores i Missa a la Capella Conventual.

DIMARTS 22 DE MARÇ: DIMARTS SANT

09.00 hores: Litúrgia de les Hores i Missa a la Capella Conventual.

17.00 hores: **MISSA CRISMAL. Benedicció dels Sants Olis.** Presidirà la celebració el nostre Bisbe Francesc.

DIMECRES 23 DE MARÇ: DIMECRES SANT

09.00 hores: Litúrgia de les Hores i Missa a la Capella Conventual.

DIJOUS 24 DE MARÇ: DIJOUS SANT

09.00 hores: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.

19.00 hores: **Missa vespertina de la Cena del Senyor.** Presidirà la Missa el Bisbe Francesc.

DIVENDRES 25 DE MARÇ: DIVENDRES SANT

11.00 hores: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.

17.00 hores: **Celebració Litúrgica de la Passió del Senyor.** Presidirà la celebració el Bisbe Francesc.

21.00 hores: **Processó del Sant Enterrament.** Acte final a l'escalinata de la Catedral. Paraules i Benedicció final del Bisbe Francesc.

DISSABTE 26 DE MARÇ: DISSABTE SANT

11.00 hores: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.

23.00 hores: **Vetlla Pasqual.** La celebració serà presidida pel Bisbe emèrit Mons. Carles Soler.

DIUMENGE 27 DE MARÇ: DIUMENGE DE PASQUA

10.30 hores: Litúrgia de les Hores a la Capella Conventual.

11.00 hores: **Missa solemne del Dia de Pasqua. Benedicció Apostòlica.** Presidirà la celebració el nostre Bisbe Francesc.

PASSOS PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

Programa 2016

ELS PASSOS DE LA PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

Divendres Sant
25 de març de 2016 - 21:00h

VERSIÓN EN ESPAÑOL

ENGLISH VERSION

VERSION FRANÇAISE

VERSIONE ITALIANA

DEUTSCH VERSION

1

CONFRARIA DE JESÚS I ELS NENS

Pas de l'Entrada Triomfant de Jesús a Jerusalem

Jesús acompanyat pels apòstols i cavalcant sobre una somera i, beneeix als nens i joves que el reben amb palmes d'alegria.

4

CONFRARIA DE JESÚS CRUCIFICAT

Pas de l'Ecce Homo

Pilat, governador romà de Judea, tot i sabent que Jesús era innocent, els l'entrega perquè el crucifiquin.

2

CONFRARIA DE SANT HONORAT

Pas de la Institució de l'Eucaristia

A l'últim sopar Jesús deixa el sagrament de l'Eucaristia als dotze apòstols representats aquí per sant Pere i sant Joan.

5

CONFRARIA DEL SILENCI

Pas de la trobada de Jesús amb la Mare de Déu

Jesús, cansat i abandonat per tots, rep el consol de trobar a la seva Mare.

3

CONFRARIA DE SANT ISIDRE LLAURADOR I SANT GALDERIC

Pas de l'Oració de Jesús a l'Hort de Getsemani

Jesús, agenollat en actitud d'oració, rep el consol de l'Àngel i li mostra a l'altre mà el calze d'amargor de la Passió.

PASSOS PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

Programa 2016

6

CONFRARIA DE LA SANTA FAÇ

Pas de la trobada de Jesús amb la Verònica

Pujant al Calvari, ajudat pel bon Cirineu, Jesús deixa gravat el seu rostre al mantell de la Verònica que li ha eixugat la cara.

10

CONFRARIA DEL DAVALLAMENT

Pas del Davallament de Jesús

Josep d'Arimatea i Nicodem desclaven pietosament Jesús de la creu i l'entreguen a la seva Mare.

7

CONFRARIA DE LA PASSIÓ

Pas de l'Agonia de Jesucrist

Jesús clavat a la creu, segons els costums romans, es dirigeix a la seva Mare i al deixeble Joan.

11

CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

Pas de la Dolorosa

A Maria, veient al seu Fill mort, se li complia la profecia de Simeó per la qual una espasa de dolor travessaria el seu cor.

8

ARXICONFRARIA DE LA PURÍSSIMA SANG DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

Creu d'Improperis

Creu amb els objectes més rellevants de la Passió: escales de la crucifixió, la llança, la canya amb una esponja, etc.

12

CONFRARIA DEL SANT SEPULCRE

Pas dels Perfums

Les santes dones ajuden a amortallar el cos de Jesús amb un llençol i perfums, tal com era costum d'enterrar entre els jueus.

9

ARXICONFRARIA DE LA PASSIÓ I MORT DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

Imatge de Jesús Crucificat

La figura de Jesús mort a la creu és el cim de la Passió i signe de redempció. És el centre de la nostra processó.

Pas del Sant Sepulcre

Jesús fou dipositat en un sepulcre nou, tallat en la roca i custodiat per uns guàrdies, d'on ressuscità al tercer dia.

PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

SORTIDA A LES 9 DE LA NIT - DIVENDRES SANT

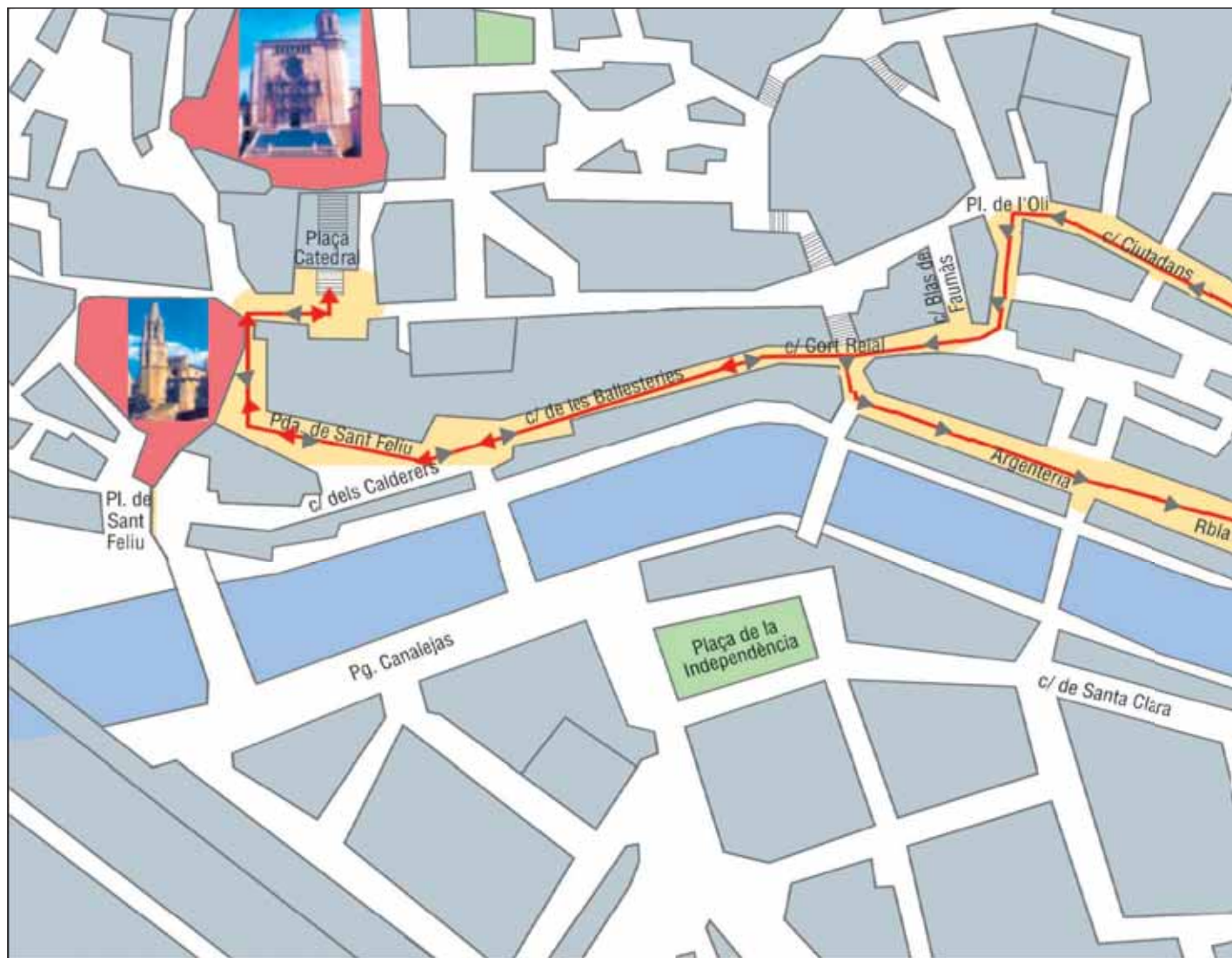
Ordre de la Processó del SANT ENTERRAMENT

Programa 2016

- 1.- Maniple de Manaies
- 2.- Porrer
- 3.- Acòllits amb la Creu Processional i cirials
- 4.- Confraria de Jesús i els Nens (Pas de l'Entrada Triomfant de Jesús a Jerusalem)
- 5.- Orquestra Xarabanda Band (Secció de la Banda Bang - Girona)
- 6.- Confraria de Sant Honorat (Pas de la Institució de l'Eucaristia)
- 7.- Confraria de Sant Isidre Llaurador i Sant Galderic (Pas de l'Oració de Jesús a l'Hort de Getsemani)
- 8.- Confraria de Jesús Crucificat (Pas de L'Ecce Homo) (Pas de la Caiguda de Jesús) Banda de Música dels Manaies
- 9.- Confraria del Silenci (Pas de la Trobada de Jesús amb la Mare de Déu)
- 10.- Confraria de la Santa Faç (Pas de la Trobada de Jesús amb la Verònica)
- 11.- Confraria de la Passió (Pas de l'Agonia de Jesucrist)
- 12.- Arxiconfraria de la Puríssima Sang del Nostre Senyor Jesucrist (Creu d'Improperis)
- 13.- Banda de Música de Vilafamés (Castelló de la Plana)
- 14.- Arxiconfraria de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist (Imatge de Jesús Crucificat)
- 15.- Confraria del Davallament (Pas del Davallament de Jesús)
- 16.- Confraria de la Mare de Déu dels Dolors (Pas de la Dolorosa)
- 17.- Confraria del Sant Sepulcre (Pas dels Perfums)

Grup percussió
- 18.- Guàrdia del Sant Sepulcre (Pas del Sant Sepulcre)

Cavallers de l'Ordre del Sant Sepulcre de Jerusalem
- 19.- Junta de Confraries de la Setmana Santa de Girona

Presideix la processó el Sr. Bisbe acompanyat dels Canonges del Capítol de la Catedral, Consiliaris de les Confraries i altres preveres i diaques
- 20.- Escorta de la Guàrdia Junta de Confraries

Itinerari de la PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

Programa 2016

EN CAS DE PLUJA ES FARÀ UN ACTE A L'INTERIOR DE LA CATEDRAL

Itinerari de la PROCESSÓ DEL SANT ENTERRAMENT

Programa 2016

**NOU
ITINERARI**

DIVENDRES, 25 MARÇ A LES 9 DE LA NIT

- Catedral
- Plaça de la Catedral
- Portal de Sobreportes
- Pujada de Sant Feliu
- Carrer Ballesteries
- Argenteria
- Rambla Llibertat
- Pont de Pedra
- Carrer Nou
- Carrer Fontanilles
- Av. Sant Francesc
- Plaça Catalunya
- Rbla. Mn. Jacint Verdaguer
- Carrer Albareda
- Plaça del Vi
- Carrer Ciutadans
- Plaça de l'Oli
- Cort Reial
- Carrer Ballesteries
- Pujada Sant Feliu
- Portal de Sobreportes
- Plaça de la Catedral

EXPOSANTA Església dels Dolors

Programa 2016

Lloc:
A l'església
dels Dolors

Dies:
Del 18 al 24
de març 2016

...

Horari:
Matins d'11 a 13.30 h
Tardes de 17 a 20 h
Dia 24 d'11 a 14 h
(tarda tancat)

SETMANA SANTA GIRONA 2016

web:
juntaconfrariesdegirona.cat

- 1.- Manaia
- 2.- Porrer
- 3.- Creu Processional
- 4.- Confrare Jesús i els Nens
- 5.- Confrare Sant Honorat
- 6.- Confrare Sant Isidre Llaurador i Sant Galderic
- 7.- Confrare Jesús Crucificat
- 8.- Confrare del Silenci
- 9.- Confrare de la Santa Faç
- 10.- Confrare de la Puríssima Sang
- 11.- Confrare de la Passió i Mort
- 12.- Confrare de la Passió
- 13.- Confrare del Davallament
- 14.- Confrare dels Dolors
- 15.- Confrare del Sant Sepulcre
- 16.- Guàrdia Noble
Confraria Sant Sepulcre

Tenen un preu mòdic, que es destina a subvencionar els actes que s'organitzen. Es poden trobar a la Junta de Confraries, durant l'exposició dels Dolors o bé mitjançant les confraries. Moltes gràcies.

RECORDS DE SETMANA SANTA

La Junta de Confraries de Girona, amb l'ànim de donar difusió, així com de popularitzar-los disposa d'una sèrie d'objectes de record per col·leccionista o regal, així mateix de materials per vestimenta de vestes, que figuren a la pàgina i que es poden adquirir durant la Setmana Santa a l'Exposanta de l'Església dels Dolors i a la botiga instal·lada el dissabte 19 de març, a la Rambla Llibertat i el Divendres Sant, dia 25 de març a la plaça de la Catedral.

BANDA DE MÚSICA “LA LIRA” DE VILAFAMÉS

Programa 2016

Enguany en fa dinou que la banda de música “La Lira”, comparteix vivències a la Setmana Santa a la ciutat de Girona. Any rere any i amb renovada il·lusió participen dels actes com són la processó i el ja tradicional concert de Dissabte Sant. Aquests són dels esdeveniments més importants que organitza la Junta de Confraries.

És tot un honor recordar que la banda de música, es trasllada fins a terres gironines procedent de Vilafamés. Un poble petit al capdamunt d'un turó que es troba a l'interior de la província de Castelló i que compta amb edificis màgics i magnífic paisatge. Vilafamés destaca pel seu nucli antic, on els passejos pels seus carrers ens transporten als seus orígens àrabs, amb carrers estrets, amb racons que fan que un es quedi captivat, amb el seu castell al capdamunt i la petita església als seus peus. Fou amb l'ampliació cristiana que Vilafamés començà a créixer edificant la seva impressionant església parroquial i el seu palau del segle XV. Crida especialment l'atenció la seva monumental i meravellosa “Roca Grossa” que es fa visible conforme un accedeix pel carrer principal de Vilafamés. No en va, el conjunt històric de Vilafamés fou declarat Bé d'Interès Cultural el 2005 i l'any 2015 és reconegut com un dels pobles més bonics de l'estat.

En aquest encisador indret l'any 1882 es va fundar la més que centenària Banda de Música “La Lira”. Fou l'any 1914 i en el context polític d'aquella època, que la banda es dividí en dues agrupacions musicals. Deu anys més tard, es torna a reagrupar i comença a créixer a bon ritme, gràcies a l'entusiasme de la gent. L'any 1928 la formació musical obtingué el primer premi de la segona secció del certamen celebrat a Castelló. Amb la guerra civil la Banda es dissolgué i finalitzada la guerra es reagrupà de nou. En 1972 neix l'Associació Cultural la Roca de Vilafamés, on el nucli és la Banda de Música “La Lira”. El 2006 la banda de música guanyà el Certamen Nacional de Bandes de Música d'Almàssera amb Menció d'Honor del jurat.

A més de realitzar concerts i altres tipus d'actuacions musicals a Vilafamés, la Banda –que actualment compta amb més de cinquanta instrumentistes i actuen sota la direcció del mestre José Antonio Rebollar– participa en festes tant civils com religioses i en totes aquelles activitats que requereixen la seva presència. Des de l'any 1997, participa en els actes religiosos de la Setmana Santa de Girona, tant en la Processó del Sant Enterrament, com en el concert de Dissabte Sant.

Guillem Centelles

Concert Setmana Santa

1a PART:

La Vereda	O. Navarro
Flashing Winds	J. Van der Roost
La Gota Fría.....	E. Zuleta
Man of la Mancha	M. Leigh
Caribeando	V. Valencia
Sweet Carolina Charleston.....	J. Penders

2a PART:

Traner	Rafael Talens
Brasiliana	J. Van der Roost
Let it go	Ch. Beck
Glen Miller.....	P. Meinhold
The Blues Factory.....	Jacob de Haan

REGAL

Chic Mambo.....	R. Domenech
-----------------	-------------

DIRECTOR: JOSÉ ANTONIO REBOLLAR SORRIBES

Amb la col·laboració de l'Associació de Restaurants de la Plaça Independència

TRADICIONAL CONCERT DISSABTE SANT

Programa 2016

A CÀRREC DE LA BANDA DE MÚSICA “LA LIRA” DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL DE LA ROCA DE VILAFAMÉS (Castelló)

DIRECTOR: José Antonio Rebollar Sorribes

DATA: 26 de març de 2016

LLOC: Plaça Independència - **HORA:** A les 12 del migdia

ORGANITZEN: Junta de Confraries de
Setmana Santa de Girona i el GEiEG

COL·LABORA: Ajuntament de Girona

En cas de pluja el concert se celebrarà al Centre Cultural La Mercè

Setmana
Santa 2015

Senyores i senyors.

He d'agrair en començar aquest pregó l'honor i la confiança que m'han fet des de la Junta de Confraries. Aquest és un honor immerescut perquè amb tota probabilitat jo no seré capaç de copçar i de transmetre tota la força, tota l'espiritualitat de la Setmana Santa gironina.

Conscient de les meves limitacions he buscat refugi en la meua memòria i en la mateixa història de la ciutat. Aquí trepitjo un terreny més segur i em puc cenyir als fets tal com els veig i els recordo sense escapar-me per camins que mai no han estat els meus del tot.

Faré, doncs, un recorregut per quatre terrenys.

1. Els meus records d'infància i d'adolescència
2. Els meus records de la vida pública, amb referència a Girona i també a Jerusalem
3. Un moment per a la memòria històrica
4. La història recent, les processons i els sermons.
De la Quaresma a la Setmana Santa. Homenatge i record emocionat a Modest Prats.

I acabaré amb una,

5. Conclusió del temps present.

Els anys d'infància i adolescència

La formació que hem rebut ens ha deixat gravats uns paisatges imaginats que mimetitzen els paisatges reals que coneixem. En el cicle de Nadal hem lligat el bruc i la molsa, l'aviram, els xais, els rius, les cases, els turons i un polsim de neu enfarinada, a un paisatge de ruralitat catalana. Esporàdicament les cases podien tenir terrats plans i coronar-se amb petites cúpules suggerint construccions més orientals. Però en definitiva ha dominat sempre la geografia de les masies i els camps.

En el cicle que ens marca el camí de Nadal a Setmana Santa tot és menys familiar i més abstracte, o més dolorosament punyent si voleu. La muntanya de les Benaurances, el Jordà, Natzaret, Betlem, Tiberíades, i sobretot Getsemaní, el Calvari i el Sant Sepulcre. Ens en hem fet una idea en l'imaginari cadascú a la seva manera. Hi tornaré més endavant quan parli de la meua coneixença de la terra d'Israel.

Els nostres escenaris pròxims o remots eren en la nostra Setmana Santa una evocació subtil. Més que una geografia un ambient, un aire, una atmosfera. Els contorns reals els posaven el camí del Calvari, les Creus, pujant primer a Torre Gironella per després en un recorregut amable anar baixant fins l'església per camins de marges florits i algun olivar escadusser.

Després de l'eufòria litúrgica i també mundana del diumenge de Rams, de la palma exuberant del Sr. Bisbe que coronaria el pas del Sant Sepulcre a la processó, de les palmes i els palmons amb rosaris ensucrats i creus diverses, de les sabates de mudar i el vestit nou, de les branques de llor i els càntics a la plaça dels Apòstols lloant Jerusalem, començava d'immediat el cicle de la Setmana més densa de l'any.

Eren vacances escolars, el ritme de l'activitat s'anava alentint, els dies s'escolaven en un ambient de meditació i de preparació. Els exercicis ens iniciaven en una gimnàstica mental de preparació pels misteris sagrats de la Setmana Santa. Dijous Sant era un primer cim de la litúrgia dominat encara per les escenes amables del sant Sopar i el gest d'associació amb els més humils en el lavatori dels peus. I començava després el recorregut itinerant per les esglésies de Girona a fer la visita al monument, una apoteosi barroca efímera. Tot l'esclat i tota la glòria del diumenge de Rams al peu del Santíssim exposat. Però el dijous encara hi havia moviment.

El Divendres Sant era un dia somort. Queia damunt la ciutat un silenci espès, que es podia palpar. Palpar el silenci, quina sensació tan llunyana ara!. No es movia ni una branca. No hi havia cotxes, no hi havia cine, no es treballava, no hi havia res. Només el pas lent de les hores. I una preparació una mica dramatitzada per la sublimació del sacrifici. Una mena de penediment generalitzat per una culpa còsmica, compartida per tota la humanitat. Un sentiment induït. De més gran he pensat que aquest voluptuós sentiment de culpa, una mena d'aire suspès, embolcallat també amb el fum de l'encens de les celebracions, hauria hagut de ser també el sentiment de reparació col·lectiva d'un altre sacrifici dolorós, amb molts altres, la mort injusta, inútil i iniqua de Carles Rahola, en una altra mena de Calvari laic que la ciutat arrossega i arrossegarà sempre.

L'apoteosi del sacrifici, el retruny profund de les llambordes, el silenci de la tarda del Divendres Sant arrossegat a la desfilada de la processó era, i és encara, un moment àlgid de la Setmana Santa de Girona que contemplàvem des del balcó de la rectoria de Sant Feliu quan la rectoria feia un angle recte adossada a la façana mateixa de la col·legiata. Una visió d'abans que rectoria i església deixessin oberta una esclatxa física, una immensa espitllera urbana, per contemplar l'Onyar i la Devesa des de la porta lateral de Sant Feliu.

Vaig trigar molts anys a anar a veure el moment culminant de la processó amb la pujada del Crist jacent, creu ajaguda, escortada per la milícia romana, un a un els noranta graons de l'escalinata, abans del cant comú del Crec en un Déu. Aquest moment suprem del nostre Calvari barroc, tan lluny del Calvari de Jerusalem. Els segles havien anat acumulant una monumentalitat fastuosa al sacrifici més bàsic i elemental del cristianisme.

Dissabte era un dia de parèntesi. Les llambordes del barri vell feien un grinyol metàl·lic pel contacte amb la cera acumulada de les torxes de les vestes. Era un dia d'un cert relaxament, d'un deixar-se anar a la normalitat de la ciutat oberta, després del silenci atapeït del divendres.

El foc reparador de la vetlla pasqual, l'esclat de la resurrecció, anticipava a la mitjanit del dissabte la glòria definitiva de

la Pasqua. Alliberats de tot i del sentiment de culpa que planava i dominava en els dies anteriors, superat el trauma del sacrifici, res no posava límits a l'eufòria pasqual. En el terreny mundà i a les nostres terres és el recorregut simbòlic, d'un diumenge a l'altre, del tortell a la mona.

Aquests records s'escolen en els temps remots. Es corresponen amb el moment àlgid de la religiositat de postguerra. Vivíem la Quaresma i la Setmana Santa des del convencionalisme establert.

Aviat arribarien però els aires del Concili. I amb el Concili Vaticà II una reclamació d'espiritualitat bàsica, d'autenticitat pregona, despullada de la parafernàlia oficial. Amb ànim de despollar la religió i també l'Església de tots els afegits superflus, de totes les convencions de cara a la galeria, de les manifestacions externes i d'ostentació de la religió. Es va difondre una litúrgia depurada, neta, una actitud d'introspecció. En els darrers anys setanta des de l'Església mateixa sorgiren moviments alternatius, pregàries col·lectives, reflexions cap endins, meditacions de l'Església des de dins de l'Església i per a la comunitat eclesial. Algunes setmanes santes a l'Església del Carme, catòlics compromesos i progressistes es tancaven en pregària i reflexió comunitària mentre les llances dels manaies colpejaven les llambordes de la ciutat antiga. La processó s'anava esllanguint, les confraries perdien efectius, alguns passos ja no tenien prou vestes per sortir i en conjunt sortien a la processó dels anys setanta més manaies que vestes. L'acompanyament militar de la processó i el Sant Sepulcre es perdé per desistiment i el bisbe Camprodon, el bisbe Jaume, que havia deixat el Palau per un pis modest al centre de la ciutat, va decidir també no sortir amb la processó i esperar-la a la porta de la Catedral per compartir la pregària final.

Els records de la vida pública. Girona i Jerusalem

I va arribar l'any 1979. S'havien fet les eleccions municipals el 3 d'abril i ens trobàvem en el parèntesi previ al ple de l'elecció de l'alcalde que es feu el 19 d'abril. En aquell parèntesi els fonaments de la ciutat estaven somoguts; es despertaven vells fantasmes i el trasllat d'algunes imatges de l'Ajuntament al Museu d'Art va ser interpretat a peu de carrer a la plaça del Vi com el retorn de la iconoclàsia dels primers moments de la guerra¹. Fins i tot l'assassinat del joier Quera a Girona va sacsejar el moll de l'os de la ciutat en un parèntesi difícilíssim. Va arribar la Setmana Santa, del 8 al 15 d'abril. Conscient del terratrèmol, encara sense el mandat d'alcalde, vaig anar a la inauguració de les primeres sales del Museu d'Art i en el diari local va sortir una fotografia meua, tranquil·litzadora, al costat del Sr. Bisbe Jaume Camprodon i del President de la Diputació Antoni Xuclà Bas. Però va arribar el Divendres Sant, el 13 d'abril, una setmana abans de l'elecció de l'alcalde. L'Ajuntament tenia les reixes tancades, la façana apagada i els balcons buits. La processó va desfilar sense cap expectació des del balcó de la Casa de la Ciutat. Va semblar que el divorci entre el nou Ajuntament i les tradicions del cicle cristià era total, sense que s'hagués produït cap decisió. Malgrat l'enrenou ciutadà, s'hi havia arribat per decantament.

Així és com ho explica Francesc Agustí al nou llibre *Girona. La processó de Setmana Santa* editat per l'Ajuntament amb fotografies d'Àngel Almazan, Josep M. Oliveras, Pere Quevedo i Jordi S. Carrera i unes imatges històriques formidables

¹Aquest pregó ha coincidit feliçment amb l'edició del llibre que hem escrit conjuntament amb la Gemma Domènech sobre aquesta qüestió de l'esclat revolucionari de juliol de 1936 i les seves conseqüències pel patrimoni. Joaquim Nadal i Farreras i Gemma Domènech i Casadevall: *Patrimoni i guerra. Girona, 1936-1940*, Girona, Ajuntament-ICRPC, col·lecció "Història de Girona", número 51, 2015

de Valentí Fargnoli: “Les dècades dels seixanta i setanta van estar marcades per les dificultats en el desenvolupament de la processó. La celebració va transcórrer en un context de controvèrsia marcat per les reformes derivades del Concili Vaticà II...” i segueix “A finals de la dècada dels setanta aquestes dificultats es van accentuar propiciades per la situació sociopolítica. Llavors es qüestionà la continuïtat de la processó”. En tot cas el qüestionament no fou municipal; provenia d’altres focs creuats.

El fet és que la premsa local es va fer un ressò divers de la processó del divendres Sant del 13 d’abril de 1979. I així mentre el diari *El Punt* de recentíssima aparició en la seva edició del 6 d’abril de 1979 anunciava que el Divendres hi hauria processó i esmentava com a causes de la crisi primer discrepàncies entre la Junta dels Manaies i la Junta de Confraries i advertia que un cop superat el desacord la discrepància sorgí dels rectors de les parròquies de Girona alguns dels quals comentaven al periodista que “ha acabat l’època de les processons”. Per la seva banda el diari *Los Sitios de Gerona* molt en la tònica de l’època dramatitzava a la portada de la seva edició del diumenge de Pasqua, 15 d’abril de 1979: “La procesión del Santo Entierro ya no es lo que era. Como en un parte de guerra podríamos decir que ha visto diezmos sus efectivos con el paso de los años. Y tampoco los fieles espectadores acudieron en gran número. Solo la Gerona antigua sus piedras y sus luces eran el mismo escenario. Sic gloria transit...” Tot i que a la pàgina 3 la informació és més contrastada, recorda la severitat de la desfilada i acabava esmentant que “este año no había representación oficial alguna e incluso el edificio del Ayuntamiento, ante el cual desfiló la procesión, aparecía con sus balcones cerrados”.

Algú en va fer retret al nou Ajuntament que encara no havia pres possessió!!! La polèmica estava servida en molts dels elements de l’herència del passat. Història i memòria teixien una delicada teranyina difícil de superar. Era el cas de la processó de Setmana Santa o també i per raons en algun aspecte similars, d’associació a un sistema polític, de l’exposició de flors. El dilema era clar; o acabar del tot i començar noves coses, noves tradicions o reprendre, aprofitar i actualitzar les existents. Si decidíem liquidar el passat es fracturava la ciutat i dividíem una societat encara ferida; no era pas qüestió d’obrir fronts insalvables i malgastar unes energies que es necessitaven per a qüestions més preemptòries.

Ja he explicat en un altre lloc quin va ser el captament municipal en les seves relacions amb l’Església de Girona, sempre presidides per una cordialitat extrema i he de dir que en el terreny personal d’una alta sintonia, per formació i per tarannà. S’acabaven les desfilades uniformades del Consistori, els jaqués, els barrets de copa i els espasins, els llocs preferents a les celebracions litúrgiques, s’acabava del tot qualsevol manifestació cívico-religiosa amb connotacions ben evidents. L’Ajuntament no aniria en Corporació a cap processó i només es reservava un paper singular, aïllat i principal a la missa de Festa Major de Sant Narcís a l’Església de Sant Feliu. Eren els signes dels temps i el que el temps, la ciutadania i la racionalitat demanaven. L’Ajuntament abandonava els signes del passat i deixava per a les corporacions religioses, les Confraries, i la mateixa Església la determinació de les decisions del futur. Si de cas l’Ajuntament per l’interès col·lectiu i ciutadà s’implicaria ajudant, com així va ser mai a gust del tot de tothom però sempre a favor de mantenir tot el que podia ajudar a singularitzar la identitat de la ciutat.

Torno ara un instant als paisatges imaginats i imaginaris de la religiositat per evocar la meua impressió dels paisatges bíblics d’Israel. I ho esmento aquí perquè va ser la meua condició d’alcalde la que em va donar l’oportunitat de conèixer i gaudir de la vibració emocional que desvetlla a tothom un viatge al Pròxim Orient.

Un cop conegut Israel per a uns, Palestina o Terra Santa per a uns altres, els espais oberts responien força bé a la idea prefixada a través de la reiteració de les lectures dels llibres sagrats. Fins i tot la realitat millorava aquesta imatge. La visió urbana de Jerusalem, una certa idea del Temple, l'hort de les oliveres o reculant en el temps Tiberíades i la muntanya de les benaurances tenien una fortíssima capacitat d'evocació. No era el cas en canvi dels espais tancats que sempre havíem imaginat, i vist representats en la iconografia, en espais oberts. Si la "Via Dolorosa" pot encara comprendre, el Calvari i el Sant Sepulcre despertem un gran escepticisme i segons com es miri són un antídote per a la devoció i la fe. Per molt que puguis posar la mà al forat de la Creu, és molt difícil d'imaginar les escenes de dolor que coneixem, el centurió, el fel i el vinagre, la ferida al costat i fins i tot la natura desfermada estremint-se en el moment que Jesús expirà a la Creu i s'esquinçaren els cortinatges del temple. Cada vegada que anava a Israel la visita d'aquests llocs em retornava al debat intern suscitat a casa nostra a remolc de les reformes del Concili Vaticà II.

Però els plantejaments polèmics dels anys seixanta i setanta no eren nous. Neixien del propi debat al si de l'església i sobretot a redós de les reformes impulsades i sostingudes pel Concili Vaticà II i feien confluïr en un mateix moment i un mateix punt un debat històric reiterat sobre la laïcitat de l'estat i un debat eclesial sobre les característiques de les celebracions litúrgiques de la Setmana Santa.

Un moment per a la memòria històrica

Aporto aquí i ara aquesta referència històrica perquè el contrast entre dues situacions de canvi, 1931 i 1979 ens ajuda a entendre millor l'evolució social, econòmica i ideològica de la nostra societat.

La reclamació laica, de separació de l'església i l'estat venia de lluny i havia donat peu a alguns episodis concrets, al fil de les circumstàncies històriques i interromputs brutalment des de 1936 i 1939 pels brots iconoclastes de la revolució primer i pel fonamentalisme traslladat a la religió i a la política en comunió des del 39.

Veiem un instant els fets més rellevants a la ciutat de Girona i en l'àmbit municipal abans del gran trasbals que es va desencadenar amb motiu de la sublevació militar del 18 de juliol de 1936 i la guerra que va desencadenar.

Poc després d'un mes de la proclamació de la República l'Ajuntament va fer una sessió plenària el dia 28 de maig de 1931 on es va plantejar per primera vegada el tema de les relacions entre l'Ajuntament i l'església de Girona² en un debat

AMG. Llibres d'actes. Comissió de Govern del 29-8-1930 al 12-XI-1931. En la ciutat de Girona a vint-i-vuit de maig de mil noucents trenta un: reunit l'Excm. Ajuntament per a celebrar sessió pública ordinària que no pogué tenir lloc el dia vint-i-sis per no haver-hi concorregut nombre suficient de Srs. regidors per a prendre acords i trobant-se reunits els inscrits al marge, baix la Presidència del Sr. Alcalde D. Miquel Santaló, SS seguint l'hora de reglament va declarar-la oberta. President Sr. Santaló. Senyors Vidal, Busquets, Cerezo, Julià, Varderi, Pascual, Rahola, Colomer, Ribas, Vilardell, Tordera, Bassols, Güell, Busquets, Vila, Valls, Tomàs, Bonmatí, Regàs.

suscitat arran de la invitació del bisbat a l'Ajuntament per tal que la Corporació Municipal assistís a la Processó del Corpus. Les eleccions municipals s'havien fet ja passada la Setmana Santa i un cop proclamada la República el debat es produïeu en aquest context. La majoria republicana de l'Ajuntament va formular una proposta d'acord on es decidia no assistir corporativament a cap manifestació religiosa d'acord amb el principi bàsic de la llibertat de consciència individual i el respecte a totes les creences. El debat portaria a establir que els regidors només podrien assistir-hi a títol individual però que podrien portar les ensenyes que els distingien. En annex donem la transcripció de la part corresponent de l'acta que recull aquest debat.

Tres anys més tard a la sessió del 4 d'abril de 1934, passades ja les eleccions municipals i ara amb un ajuntament amb majoria de les dretes tradicionalistes i regionalistes se suscità un altre debat d'unes altres característiques en aquest cas sobre si era pertinent o no que els treballadors municipals treballessin el Dijous i el Divendres Sant³. Ja havia passat la Setmana Santa i s'havia treballat; governava la Lliga Catalana que s'havia presentat amb la candidatura d'Unió i Defensa Ciutadana. El regidor tradicionalista Tarrés va interpel·lar el Govern acusant-lo d'haver traït els principis del programa i del manifest electoral i preguntant-se per quin motiu una majoria de dretes havia anat més enllà en aquesta qüestió que el govern d'Esquerra en la Setmana Santa de l'any 1933. El Govern municipal respongué, en els termes que transcrivim en l'apèndix II, adduint que s'havia actuat d'acord amb els convenis laborals existents i seguint el criteri marcat per la Generalitat de Catalunya.

A partir del 36 el debat en el ple deixaria pas a un debat al carrer, els excessos que coneixem, la duplicitat de poders, i l'establiment de successius governs municipals amb una composició equivalent a la que tindria el Govern de la Generalitat

La història recent, les processons i els sermons. De la Quaresma a la Setmana Santa. Homenatge i record emocionat de Modest Prats.

Vistos els fets relatius a aquest parèntesi republicà tornem a les sacsejades polítiques i ideològiques dels anys seixanta i setanta, des de dins i des de fora de l'Església, en els termes que esmentava fa poca estona.

Convé dir també, és clar, que, malgrat tot, les coses imperants no eren tan evidents i més enllà de les pràctiques estimulades pel nacionalcatolicisme a Espanya, les celebracions de la Setmana Santa vivien en el món cristià una crisi més general fruit de la pèrdua del caràcter festiu dels dies més assenyalats i del canvi dels horaris en les celebracions. I és per això que en la dècada dels anys cinquanta el papa Pius XII va aprovar l'any 1955, el 16 de novembre el decret general amb el qual es restaura l'"Ordo" litúrgic de la Setmana Santa. I el mateix dia es va donar a conèixer la Instrucció sobre la manera de complir degudament l'"ordo" restaurat de Setmana Santa. L'argumentació per establir i ordenar els horaris i les característiques de les celebracions són prou evidents quan el mateix decret reconeix que "... l'experiència comuna i quasi universal ensenya

³AMG Llibres d'actes. Acta del dia 4 d'abril de 1934. En la ciutat de Girona a quatre d'abril de 1934, convocat l'Excm. Ajuntament per a celebrar sessió pública ordinària i trobant-se reunits els senyors Consellers inscrits al marge sota la presidència de l'alcalde Francesc Tomàs, SS, essent l'hora de reglament la declarà oberta. Assistents. Tomàs, Bonmatí, Cervera, Aragó, Busom, Rahola, Vila, Camps, Jové, Cornellà, Sala, Busquets N, Tarrés, Domènech, Viñas, Meléndez, Malagelada, Gispert, Riera, Gifre, Serra, Busquets V.

que aquestes solemnes i majestuoses funcions litúrgiques del trídium sagrat solen realitzar-les els clergues amb les esglésies sovint gairebé desertes. I això realment és molt de doldre; perquè els ritus litúrgics de la Setmana Santa no sols gaudeixen d'una particular dignitat, sinó també d'una especial força i eficàcia sacramental per a nodrir la vida cristiana, i no poden obtenir una compensació adequada amb aquells piadosos exercicis de devoció que solen anomenar-se extralítúrgics i que tenen lloc a les tardes del trídium sagrat". I és així com en edició de l'Editorial Litúrgica espanyola de 1956 els monjos de Montserrat van editar el llibret dedicat a la Setmana Santa segons el nou "Ordo Hebdomadae Sanctae instauratus". Un llibret que des de la seva edició va acompanyar durant dècades les Setmanes Santes de les esglésies de Girona en celebracions ajustades als horaris proposats i restablerts tractant d'atorgar a la litúrgia un paper central cenyit a les hores i dies en què tingueren lloc els misteris sagrats.

Passats quinze anys d'aquest nou "ordo" en la celebració preparatòria de la Setmana Santa l'any 1969 les parròquies de Girona van decidir que hi hagués una sola missa vespertina els divendres de Quaresma i van encomanar a Modest Prats l'homília d'aquestes misses. Prats, rector jove de la parròquia de Vista Alegre, detectava un fenomen diferent del que havia detectat uns anys abans la Congregació dels ritus. Les esglésies de Girona vessaven de fidels en les celebracions del dijous i del divendres sant i en canvi mantenien les esglésies mig buides en la celebració de la vetlla pasqual que és la primera que Pius XII l'any 1951 s'havia afanyat a restaurar. "Tants feligresos nostres que omplen les Esglésies el dijous i el divendres sant i no es deixen veure en la celebració pasqual"⁴.

Prats interpel·lava amb lògica implacable, la lògica que es pot atribuir a la fe, la comunitat dels cristians de Girona. Us en faig una tria esglaonada.

Pel divendres després de Cendra Prats ens proposava iniciar el temps de Penitència defugint "les pràctiques penitencials externes", la transformació de la penitència en conversió que "és la que ens porta a construir la llibertat". Penitència com a preparació de l'esclat de la Pasqua.

Pel divendres de la primera setmana de Quaresma Prats reclama una vida nova fonamentada en el trencament de les cadenes injustes i l'alliberament dels oprimits tot citant el profeta Isaïes. "Mentre no fem això no haurem emprès el camí de la vida nova, per més que ens refugiem en pràctiques piadoses en vagues espiritualismes més o menys sentimentals". L'individu, sol, nu, encarat a la seva pròpia responsabilitat, i la denúncia de l'acaparament del catolicisme en mans de les fronteres, d'una classe social o d'una determinada manera de pensar: "I d'això en patim a Girona mateix... A vegades diríem que el cristianisme va per barris o per famílies".

En el Divendres de la segona Setmana de Quaresma ja ens portava directament al misteri de Jesucrist mort i glorificat, centre de la Setmana Santa. "El Crist sofrent és el rostre dels infants de l'Índia, de Biafra, del Vietnam. I és el rostre d'aquests infants de les nostres barraques i dels nostres "albergues"..."

⁴Modest Prats Domingo: Una Quaresma i altres sermons. Olot, El tòrcul i les lletres. Amb il·lustracions de Miquel Plana i l'aiguafort "Penitència" de Narcís Comadira, 1984. Prats esmenta el Vaticà II anunciat pel papa Joan XXIII el 25 de gener de 1959 i amb motiu de l'edició d'aquests sermons l'esmenta com "la gran esperança que fou donat de viure a la gent del meu temps".

Pel Divendres de la tercera setmana de Quaresma Prats ens recorda que la Quaresma és un camí que culmina en la Pasqua i reclama el seu paper i el seu lloc a la celebració Pasqual sense la qual no s'entén la Setmana Santa. La nit Pasqual com a nit de la salvació, la nit del baptisme i la superació de la temptació i la trampa de "falsificar amb la vida la fe que professem amb els llavis".

I insistia en la mateixa idea, traslladada a la realitat gironina, en el sermó de la quarta setmana de quaresma on sentenciava que "Si els homes no ressuciten, Crist no ha ressuscitat" com a resposta a un interrogant: "Voleu dir que la Pasqua d'enguany significarà per a l'Església de Girona, que formem tots plegats, una transformació de la nostra vida, un sortir de la grisor amorfa i carnalment assenyada que ens caracteritza?"

I el cicle va culminar el divendres de la primera setmana de passió, demà, quan Prats insistia que "Tangoixa de Crist és inseparable de l'angoixa de la humanitat de tots els temps" "Sabeu qui no creu en Jesucrist, qui és ateu, segons l'Evangelí? Tot aquell qui deixa d'estimar un dels homes que passa fam, o set, o que va nu, o no té casa, que pateix".

Conclusió del temps present

Deixeu-me acabar amb algunes idees per ara mateix. La primera de totes recordar que la història i la memòria de la història ens són imprescindibles. Som qui som perquè venim d'on venim, amb totes les contradiccions i totes les imperfeccions. Així doncs aplaudeixo el paper del "Centre d'Estudis de la Setmana Santa" que ha de contribuir en el present i en el futur a posar els sòlids fonaments del coneixement intern i extern de la Setmana Santa gironina. La Junta de Confraries ha encertat.

En segon lloc. Avui la contradicció, si voleu conciliar i política, dels anys seixanta i setanta ja no existeix. La processó és plena de vitalitat, ha estat assumida per tothom amb normalitat. La processó és una tradició madura de la ciutat i és assumida per uns amb fe i convicció i per d'altres amb respecte i reconeixement pel seu paper a la vida mateixa de la ciutat.

Tercer, avui la crisi és d'una altra mena. És una crisi econòmica i social amb desigualtats creixents. I és una crisi de valors en el conjunt de la societat, de fe i de vocacions i de model en el si de l'Església. Justament l'èxit de la processó no anuncia pas automàticament un moment esplendorós de l'Església de Girona simplement perquè de forma fins ara inexorable es va reduint el contingent de preveres i potser també de forma desigual el de fidels practicants. Sobretot perquè avui més que mai tenim el repte d'encarar un temps nou per a una vida nova. En aquest aspecte podríem dir que en un cert sentit la processó va per dins. Però avui és molt evident que la processó té vida i dinamisme propis, la impulsen les Confraries i aquesta Junta i en participa de formes diverses l'Església i la ciutadania. Tant com també és evident que l'Església, ara sota l'impuls reformista del papa Francesc (aquest papa jesuïta-salesià, diuen alguns, potser per provocar Bertone), busca internament les arrels més profundes del sentiment religiós i explora nous camins per a la seva difusió, transmissió, vivència i testimoniatge.

Així doncs l'actualitat dels sermons de Modest Prats ens porta d'una banda a constatar l'actualitat rabiosa, adaptada als temps presents, de la seva lectura compromesa de la fe i de la passió, mort i resurrecció de Jesucrist, encarnat en els problemes de la humanitat. I de l'altra constatar que com que una cosa no treu l'altra la processó ha de ser testimoni viu d'aquesta fe, d'aquesta lectura de la fe per a molts i per a uns altres testimoni d'una tradició cristiana de la ciutat assumida socialment, participada integradorament i explicada des de la pluralitat i la llibertat d'una societat menys sectària, i més madura i més lliure que la dels temps passats.

Bona Setmana Santa.

Apèndix

Apèndix I

Transcripció del debat sobre la participació municipal en els actes religiosos a la sessió del 31 de maig de 1931.

Segons la referència de la nota 2 al text.

“Va donar-se compte d'un escrit del Bisbat convidant a la Corporació i personal de la seva dependència per a que assisteixi a la processó general del Corpus que haurà de tenir lloc a les sis de la tarda del propinent dijous 4 de juny. El Sr Palol feu present que existia una proposició relacionada amb la intervenció de l'Ajuntament en actes d'aquesta classe, que pregà es llegís com a base de l'acord a prendre. El Sr President disposà la lectura demanada de dita proposició concebuda en els termes següents: 'A l'Excm Ajuntament. Els Regidors que sotscriuen, conseqüents amb la doctrina propagada a la cívica opinió gironina en demanar-li els sufragis; atès a l'ambient de llibertat i de respecte adient al règim republicà, als interessos del Municipi i a la necessitat immediata de definir les relacions de l'Ajuntament amb l'Església, proposa a la Corporació. Primer: Que sigui declarada urgent aquesta proposició. Segon, que entenen que l'atribut específicament humà és la llibertat de pensar fonament de la llibertat de consciència i de la dignitat civil i ciutadana; entenen que en nom d'aquesta llibertat cada un pot acceptar les creències religioses que consideri més adequades a la seva personalitat, entenen que això mateix obliga a les Corporacions públiques a ésser respectuoses amb totes les creències i a inhibir-se o almenys a no manifestar cap preferència a una determinada per tal de no ferir el sentiment íntim dels veïns i de garantir una convivència fraternal, considerant que la intervenció i contribució de l'Ajuntament de Girona a les manifestacions religioses suposaven una desviació de la missió que li està encomanada, aliena sempre a les qüestions que pertanyen a l'esfera de la consciència individual, sotmet a la consideració del Consistori l'aprovació dels següents acords. 1r. A partir d'aquesta data l'Ajuntament de Girona no assistirà ni intervindrà en cap acte ni manifestació religiosa, fora del que li correspon per a garantir l'ordre i la seguretat pública. 2n. Cap dels representants de l'Ajuntament podrà arrogar-se per aqueixos fins, una representació corporativa ni podrà ésser-li atorgada a ningú. Els Regidors, però seran lliures d'assistir-hi com a Regidors. 3r. l'Ajuntament disposarà del material que utilitzava en alguns actes religiosos, segons estimi més oportú en cada cas. 4t. Commemorar la data de 5 de novembre de 1684, endomassant la Casa de la Ciutat, posant al balcó la gloriosa bandera d'Ultònia i organitzant algun acte cultural per a glossar les gestes cíviqes de Girona. 5è Contestar a l'amable invitació per assistir a la processó de Corpus de conformitat amb els acords anteriors; trametent còpia d'aquesta proposició i posant a disposició dels organitzadors el material propietat de l'Ajuntament. VE no obstant acordarà. Girona 28 de maig de 1931'.

Declarada l'urgència el Sr Tomàs estimà que la Corporació hauria de continuar la tradició de la ciutat, esmentant la conducta i exemple de l'Ajuntament republicà de 1873 qual acord sobre la matèria fou a petició seva llegit. Entenguent que no n'hi ha prou amb que's reconegui la facultat d'assistència particular als Regidors, que tampoc podria impedir-se, i demanà s'acordés la

assistència en Corporació, o al menys en representació delegada, pels senyors Regidors que ho tinguessin a bé. El Sr. Cerezo defensà la proposició en nom de la llibertat de pensament i del respecte a la consciència particular. S'hi adherí el Sr. Tordera afegint que molts republicans són catòlics. El Sr. Busquets Norat cregué que devia correspondre's a l'atenció del Capítol Catedral i a la tradició de la Ciutat de que són mandatariis els Regidors concorreguent en Corporació o en Comissió. El Sr. President feu constar, pel que fa a correspondència d'atenció, que s'havia entrevistat amb el Sr. Degà en termes de la major harmonia que excluen tota molèstia. El Sr. Bassols considerà necessari que es votés per parts, aclarint en primer terme si l'assistència personal de Regidors s'entenia facultada amb el caràcter i distintius del càrrec. El Sr. Dalmau ho explicà en aquest darrer sentit, que fou acceptat i incorporat per tant en aclaració a la proposta. Després de diverses manifestacions dels Srs Rahola, Tordera, Vila, Bonmatí, Palol i President, ordenà aquest darrer passessin a votació els dos primers extrems de la proposta, amb l'aclaració feta i admesa pel Sr. Dalmau, que foren aprovats per 15 vots dels Srs Busquets (V), Colomer, Varderi, Cerezo, Tordera, Dalmau, Palol, Ribas, Rahola, Vidal, Vilardell, Escatllar, Pascual, Julià i President, contra 8 dels Srs. Tomàs, Valls, Vila, Güell, Bonmatí, Busquets (Norat), Regàs i Bassols. Seguidament s'aprovaren per unanimitat els restants extrems de la proposició. El Sr. Tordera explicà el seu vot, fent constar que era en contra també de l'autorització de l'ús d'insígnies per part dels Regidors que hi concorreguessin. Y en sa virtut s'acordà contestar la comunicació del Bisbat amb subjecció a les expressades normes oferint el tàlem acostumat, l'assistència de gegants i nans i l'adopció de mesures de seguretat i policia urbana, segons precedents."

Apèndix II

Transcripció del debat sobre si els treballadors municipals havien de treballar el dijous i el divendres sant tingut a la sessió del 4 d'abril de 1934, segons referència de la nota 3 del text.

"El Sr. Tarrés feu constar la protesta de la comunitat tradicionalista per haver-se treballat els dies de Dijous i Divendres Sants; expressada en els termes continguts en escrit de què féu entrega i al que es dona lectura, del tenor següent: 'Sento el tenir-me d'aixecar per fer pública la disconformitat i disgust d'aquesta minoria tradicionalista vers l'acord de la Comissió de Govern d'aquesta Corporació Municipal consistent en tenir obertes les oficines i fer treballar les brigades municipals, en la tarda i matí del passat dijous i divendres Sants, i per això no solament ens havem de contentar en manifestar el nostre condol per tal procedir, sinó que també i des d'aquí, aquesta Minoria vol protestar de la manera més enèrgica sobre aquest fet ja que entenem que no solsament queda reduït a una falta de respecte per la significació i santedat d'aquests dos dies, sinó que també fou una coacció vers la lliure consciència d'aquells empleats i obrers municipals que de tot cor, haurien volgut rendir just homenatge a Jesucrist.

No volem recollir veus volants, sinó remarcar dos punts, el primer que nosaltres junt amb els elements de la Lliga Catalana ens presentàrem a les passades eleccions enrolats en una Candidatura dita d'Unió i Defensa Ciutadana, presentant-se aquesta com netament catòlica, per lo que fou apoiada pels elements catòlics d'aquesta ciutat, i quins ens portaren a la victòria, i ara ja el Govern de la Ciutat en les mans de la Lliga Catalana, aquesta fa burla vers els sentiments religiosos dels quins els portaren al Consistori, i cal tenir molt present Senyors, que l'any passat tenint la majoria l'Esquerra, saberen respectar les creències dels seus empleats i obrers, deixant-los en llibertat de treballar o no durant aquests dos dies. No significa lo d'aquest any un sabotatge a l'opinió que ens portà en aquest Consistori per representar-la? I el segon punt en el que aquesta Minoria

Tradicionalista vol recolzar-s'hi, és el paràgraf del manifest que als electors de Girona vam adreçar-los-hi en data 7 de gener i en nom de la candidatura de Unió i Defensa Ciutadana, quin paràgraf deia així:

El nom que qualifica la nostra candidatura, diu ja a bastament la significació amb què tots nosaltres anem a la lluita. La nostra candidatura és d'unió i és de defensa, perquè és la resultant d'una entesa entre els partits polítics que l'han proclamada, que mantenint cadascú la seva ideologia i el seu programa, en una i altre coincideixen en aquells principis essencials que la voluntat del país clarament manifestada en les darreres consultes que s'han fet al cos electoral, ha declarat palesament que vol veure respectats en la vida pública. Coincidim i anem units, per tant, en la comunitat de creences i sentiments religiosos i en la conservació de les institucions fonamentals de la nostra civilització cristiana. Estem d'acord que cal defensar amb tota energia el patrimoni espiritual i social de la nostra terra contra la intolerància, el sectarisme, la demagògia que també han invadit els àmbits de la vida municipal. Volem servir fidelment en el govern de la ciutat l'espiritualitat tradicional de Girona, fogar de seculars sentiments religiosos i patriòtics que bateguen en tots els moments gloriosos de la seva història.

No era això un compromís que contrèiem davant el cos electoral de Girona? I perquè no complir-lo, en aquesta primera ocasió? Quins motius poden haver-se presentat des d'allavors fins ara per no correspondre'l? És per ventura, Senyors, que aquest any ja no és tradicional guardar respecte a Jesucrist? És que, senyors consellers de Lliga Catalana, no representa l'obligar a treballar aquests dies als empleats i obrers municipals, un acte d'intolerància, de sectarisme i de demagògia, que en aquell manifest dèiem anar-hi en contra?

De cap de les maneres aquesta Minoria pot creure que tots aquells senyors que espontàniament signaren el Manifest expressat, estiguin conformes en aquest procedir de la Comissió de Govern i és per lo que aquesta Minoria els emplaça perquè junt amb ella, manifestin el seu disgust i disconformitat sobre l'acord que ens ocupa i també voldria sentir de la Minoria d'Esquerra, amb la qual tan distanciat ideològicament estem, el seu criteri sobre si fou o no procedent el no respectar la llibertat de consciència dels empleats i obrers municipals, perquè així ells poguessin obrar segons els aconsellés llurs consciències.

Desitjaria aquesta Minoria, que es fes constar en acta aquesta protesta, com així mateix voldria veure-la reforçada en una manifestació dels Consellers de Lliga Catalana”.

La Presidència féu constar que les festivitats de què es tracta no són de precepte religiós sinó simplement tradicional, malgrat qual circumstància deixà en llibertat als funcionaris i portà la brigada a llocs on no pogués semblar que s'alterava la solemnitat del dia. Quales explicacions demanà constessin, lamentant amb tot no haver interpretat en aquest punt el criteri de la minoria tradicionalista. El senyor Busquets Norat digué que no discutia els fets, sinó la tendència que representaven i demanà constés en acta la protesta llegida. El senyor Bonmatí digué que havien complert en consciència i amb els seus deures de govern, sense abdicar, enfront d'aquests del seu revisionisme. El senyor Busquets Ventura es manifestà satisfet del respecte a la llibertat de consciència dels obrers, lamentant però que no haguessin treballat els que ho tinguessin a bé el dia de Sant Josep. La Presidència digué que s'havia atès a l'establert generalment pels pactes obrers d'aquesta Ciutat i a l'exemple de la Generalitat de Catalunya, desitjant encara que hi hagués un calendari de treball paccionat”.

- 1.- Viacrucis
- 2.- Diumenge de Rams
- 3.- Divendres Sant al matí
- 4.- Divendres vespre a la Catedral
- 5.- Catedral sortida dels Manaies
- 6.- Confraria del Silenci
- 7.- Confraria Santa Faç
- 8.- Arxiconfraria Passió i Mort
- 9.- Confraria Davallament
- 10.- Junta de Confraries
- 11.- Acte final a la Catedral

COL·LABORACIONS

MOSTREU-NOS, SENYOR, LA VOSTRA MISERICÒRDIA

Programa 2016

El Sant Pare ha volgut que aquest any 2016 fos un any sant. I ha determinat que sigui precisament l'Any sant de la Misericòrdia, per tal que redescobrim com nés de gran la Misericòrdia de Déu envers tots nosaltres.

En pensar-hi, m'ha vingut al cap aquesta expressió del salm 84, verset 8: "Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam" que traduïm per "Senyor, feu-nos veure el vostre amor" o més bé encara: "Mostreu-nos, Senyor, la vostra misericòrdia". Per què? Perquè crec que no podem conèixer la misericòrdia de Déu si no és ell mateix qui ens la mostra.

Nosaltres podem imaginar com és Déu. Segurament l'imaginariem més o menys bo, o bo del tot. Però normalment l'identificaríem amb la justícia, amb la rectitud... Però seríem capaços d'imaginar un Déu Pare bo i encara ple de misericòrdia? Segurament que no.

Podem afirmar que Déu és Pare de misericòrdia només perquè ha estat ell qui se'ns ha mostrat així. La imatge bíblica d'un Déu que escull i estima el seu poble. Que el condueix pel desert fins a la Terra Promesa. Que no es cansa d'enviar profetes per retornar el seu poble al bon camí. I que li promet un Messies per alliberar-lo de tota esclavitud... Aquesta imatge encara ha estat més subratllada i fins i tot superada per la vinguda del Fill de Déu fet home que ha volgut compartir en tot la nostra naturalesa humana, llevat del pecat.

Aquest Jesús, Fill de Déu, ens ha mostrat un Déu Pare ple de tendresa que perdona l'adúltera i menja amb publicans i pecadors, que cerca l'ovella esgarriada i acull el fill pròdig fent festa pel seu retorn i que anuncia que hi ha més alegria al cel per un pecador convertit que no pas per noranta nou justos que no necessiten conversió. Que vol que tots els homes se salvin i ens fa saber que a la casa del Pare hi ha lloc per a tots.

I finalment la gran lliçó d'amor i de misericòrdia: la passió, la creu i la mort. I per si això no fos poc encara ens fa sentir aquelles paraules de compassió i de perdó envers els qui el crucificaven: "Pare, perdoneu-los, que no saben el que fan", i al lladre penedit: "Avui seràs amb mi al paradís"

Heus aquí com el Senyor ens mostra el seu amor i la seva misericòrdia. Davant tant d'amor ens cal demanar: Mostreu-nos, Senyor, la vostra misericòrdia i feu-nos també a nosaltres misericordiosos com el Pare.

Joan Baburés
Consiliari de la Junta de Confraries

En relativament pocs anys, els costums de la nostra societat han canviat molt. Aquests canvis s'han palesat en la celebració d'algunes festes, que venien de molt antic, aquest és el cas de tots els actes lligats a la Setmana Santa. No parlem de moltes dècades, fins a mitjans del segle passat, arribar a la quaresma era sinònim d'extrema austeritat i era impensable assistir a un espectacle i fer ostentació de festa, es guardaven estrictament els dies de dejuni i abstinència marcats pel calendari religiós i la gent respectava molt tots els consells que rebien de les autoritats eclesiàstiques. Recordem, que passat el període de la guerra civil, durant el qual es va destruir tot allò que pogués tenir un caràcter religiós, es va produir com a contrapartida en els anys posteriors, un important ressorgiment de tota la tradició religiosa, molt arrelada en el poble, i especialment a partir dels anys cinquanta.

Podem constatar que hi havia algunes tradicions populars lligades al temps quaresmal, que venien d'èpoques molt reculades, i que tornen a prendre força en aquell moment. Una molt significativa era la rifa d'un porc gras el dia de Dijous Llarder per part de la Confraria de la Puríssima Sang, en virtut d'un privilegi reial, concedit a principis del segle XVI, amb la finalitat de recaptar diners. Aquest acte era públic i se celebrava al final de les voltes de la Rambla, a pocs passos de l'Argenteria i anava precedit dels tocs d'una sorollosa campana, que servia de reclam a la gent. Des de 1909 es donava un premi en metàl·lic en substitució de l'animal viu. Aquest sorteig marcava la fi de la permissivitat, per iniciar un període estricte i molt auster.

Un altre costum, que encara avui perviu era fer el Via Crucis a les Creus, com refereix Jaume Pumarola en el seu article: "Quaresma i Setmana Santa Gironina" l'any 1951. Ell parla que també es feia un Via Crucis urbà que sortia de l'església de Sant Pere de Galligans i anava per diversos carrers de la ciutat. Des de l'any 1939 sortia de l'església de l'hospital i arribava a la catedral. El costum de seguir aquest acte piadós, pel camí de les Creus, seguint les catorze capelletes amb les diferents estacions fetes amb ceràmica, ha estat al llarg dels anys un costum popular que hem viscut tots els gironins que ja tenim uns anys, fins i tot recordem que a principis dels anys seixanta alguna persona desaprensiva, amb cops de pedres va fer malbé alguns plafons, cosa que va entristir molta gent, que estimava aquesta tradició. Jo recordo encara, que en arribar al final, i a la capella que es troba a dalt del turó, se celebrava una funció a manera de cloenda, per algun dels capellans assistents.

Plaça dels Lledoners - Girona - 1910 www.to

L'any 1949, el Sr. Joaquim Pla Cargol publica un article "Días Santos en un ambiente arqueológico" i afirmava: que aquests dies se celebren amb les característiques arqueològiques ambientals típiques de la ciutat. Sincerament no creiem que existeixi a Espanya cap altra ciutat que tingui el marc més adequat que Girona per viure aquests dies Sants. En el mateix article fa menció a la celebració de les quaranta hores, entre la tarda del Diumenge de Rams i el Dilluns Sant i també que el Divendres Sant a Sant Feliu se celebrava la funció de les tres hores d'agonia.

L'any 1952, el Sr. Josep Grahit i Grau fa referència a la fundació de la confraria més antiga de la ciutat: la Reial Arxiconfraria de la Puríssima Sang el dia 5 d'octubre de 1568 en la capella de Sant Miquel del claustre del monestir carmelità. El mateix autor, l'any 1950 en un article titulat: "La Procesión de Jueves Santo a través de la historia 1568-1932", es refereix a la tradició oral, segons la qual sabem que ja en ple segle XIV, el dia de Dijous Sant hi havia una desfílada fúnebre a la nit amb l'assistència de la Confraria de Sant Jordi i portaven el Sant Sepulcre. L'any 1568 en el que es funda la Reial Confraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, queda documentada la processó. Més endavant va anar adquirint més solemnitat al incorporar-se a ella els antics gremis professionals, cadascun d'ells tenia el seu propi pas o simplement portaven un penó, i aquesta era la relació de participants:

Oració a l'hort – Adroguers
Flagel·lació – Albadiners / Mercers
Ecce Homo (1649)- Sastres
Pietat (1660) – Comerciants de roba
Portant la creu (1679) – Ferrers
Coronació (1725)- Sabaters
Enlairament de la creu (1707) - Pastissers, primer/ Mestres d'obra, més tard
Descendiment de la creu (finals del segle XVIII) – Fusters
El bes de Judes (1930) de Joan Carreras

Tots ells van ser destruïts durant la guerra civil, i després d'aquells tres anys es van haver de tornar a refer els passos i a organitzar la celebració de nou. La Setmana Santa gironina a principis dels anys cinquanta anava agafant empenta, i és el moment que d'una manera més clara es posen els fonaments a una organització. La Junta de Confraries, que ja venia exercint tasques organitzatives des de feia uns anys, es va fer oficial el dia 10 de març de 1951 en aprovar la seva constitució i reglament pel bisbe de la diòcesi. Segons el document fundacional serà l'encarregada d'organitzar tots els actes de la Setmana Santa fora dels temples i també cooperarà en l'esplendor de la litúrgia, sempre d'acord amb l'autoritat eclesiàstica. El reglament que regeix aquesta entitat està dividit en quatre capítols i trenta articles.

Mossèn Tomàs Noguer i Musquereas en un article de l'any 1953, es refereix a la fundació de l'Arxiconfraria de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist el dia 11 de setembre de 1685. Era una germandat d'oració i sufragis, que honorava la Passió de Crist.

El Sr. Pelai Negre i Pastells, en la seva publicació de l'any 1954 "La ilustre y venerable congregación de Nuestra Señora de los Dolores" refereix la seva fundació com a fruit d'una Missió que es va predicar a Girona. El dia 20 de juny de 1867 el

bisbe de Girona Miquel Pontich, va concedir llicència al provincial de l'ordre dels Servites (Servents de Maria), per fundar a Girona la congregació-.

L'any 1939 es va tornar a organitzar la confraria de Jesús Crucificat i l'any 1955 en el programa de Setmana Santa es recull l'article "Petita història de cinc anys de la confraria de Jesús Crucificat 1950-1954". Precisament l'any 2015, van celebrar amb solemnitat el 75 aniversari, de la participació de la confraria a la processó del Sant Enterrament. És una de les confraries més populars perquè els seus "Manaies" donen un caire molt solemne a les processons de Dimecres i Divendres Saints.

El pare dominic Josep Mª Coll, en el programa de Setmana Santa de l'any 1956 publica un article: "La cofradia del silenci" i es refereix a la seva fundació en la junta de la congregació, el dia 11 de març de 1946 i va sortir amb el seu pas, per primera vegada el dia 1 d'abril de 1947.

L'any 1956, es va fer per primera vegada el Pregó de la Setmana Santa, pronunciat pel gironí Sr. Joan Viñas i Bona, locutor de Ràdio Nacional d'Espanya a Barcelona. L'any 1957 el va pronunciar d'historiador Josep Grahit i Grau, i és curiós que fa esment d'un altre costum que avui s'ha perdut el "Salpàs", el matí del Dimecres Sant. A partir d'aquell moment s'ha vingut celebrant de manera ininterrompuda i una munió de persones il·lustres han estat els encarregats de pronunciar-lo, molts d'ells gironins destacats, però també altres persones rellevants que tenien una vinculació amb la nostra ciutat.

Val la pena destacar que durant la dècada dels setanta, posterior al Concili Vaticà II, la processó del Divendres Sant, va entrar en un moment de declivi, en part orientat una mica per un sector del clero, que considerava una manifestació de tipus massa folklòric aquell acte. Durant uns anys, fins i tot vam témer que s'acabaria perdent aquesta antiga tradició. Amb el pas dels anys però, no ha estat pas així, en el moment actual ha tornat a prendre solemnitat i possiblement ho devem al treball constant de la Junta de Confraries, ajudats pels diferents responsables de totes i cadascuna de les confraries de la ciutat, que són les següents:

Confraria de Jesús i els nens	Confraria de la Passió
Confraria de Sant Honorat	Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist
Confraria de Sant Isidre Llaurador i Sant Galderic	Arxiconfraria de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist
Confraria de Jesús Crucificat (vestes i Manaies)	Confraria del Davallament
Confraria del Silenci	Confraria de la Mare de Déu dels Dolors
Confraria de la Santa Faç	

Semana Santa. Pasos y Gofrades - Girona - WWW.TO

Confraria del Sant Sepulcre (vestes i Guàrdia del Sant Sepulcre)

Cal remarcar que algunes d'elles en el moment de tornar a refer la processó queden lligades a alguns gremis professionals, com havia estat en temps antics, és el cas de les de Sant Honorat i la de Sant Isidre i Sant Galderic).

Encara que les circumstàncies actuals ens han portat a viure una altra Setmana Santa, perquè la gent sol programar unes vacances aprofitant els Dies Sants i que ens hem hagut d'anar adaptant als can-

vis, un de remarcable és que des de fa una colla d'anys ha deixat de ser festa el dia de Dijous Sant; molts cristians seguim vivint aquests dies de recolliment i pregària, en memòria de la passió de Crist, que culminen amb la celebració Pasqual el dissabte a la nit, amb la solemne vetlla.

Mª Carme Ibarz i Casadevall

L'11 d'abril de 2015, el Papa Francesc feia pública la butlla d'indicció *Misericordiae vultus* amb la qual es proclamava l'anunci del jubileu extraordinari de la misericòrdia. La darrera butlla d'aquestes característiques la va fer Joan Pau II amb la *Incarnationis mysterium*, amb la que convocava el gran jubileu de l'any 2000. Indicció prové del verb llatí “indico”, que significa convocar. Es tracta d'una crida que fa el Papa a tota l'Església per un motiu concret. Més encara, tot i que les butlles comencen de la mateixa manera ja que tenen una fórmula establerta, aquesta del Papa Francesc li dóna un caràcter universal. No només no està destinada a l'Església, ni als fidels, sinó que està destinada “als qui llegiran aquesta carta” i els desitja “gràcia, misericòrdia i pau”. Una particularitat ben pròpia d'aquest pastor de l'Església i que deixa entreveure el missatge central de la butlla.

El text està presentat en 25 apartats o breus capítols i és en si mateix un programa del que ha de ser aquest any jubilar de la misericòrdia, unes pistes per qui vulgui apropar-se a Déu, una invitació a la contemplació del misteri de la misericòrdia, que és font de serenitat, alegria i pau. És per això que en els dos primers números, el Papa indica, amb claredat meridiana, la naturalesa d'aquesta misericòrdia: és Jesucrist, el rostre de la misericòrdia del Pare, perquè és la via que uneix Déu i l'home. Recordem les paraules de l'evangelista Joan 14, 6: *ningú va al Pare si no és per mi*. Aquest argument s'anirà desgranant al llarg dels primers deu números (a excepció dels 3, 4 i 5 que presenten els motius i aspectes més concrets de l'any jubilar) fent referència als fonaments bíblics que revelen la misericòrdia de Déu envers els homes. D'una banda en l'Antic Testament, en especial, el salm 136 que va repetint “perdura eternament el seu amor”, en la línia de les pregàries insistents i repetitives de caràcter oriental que van amorosint el cor i el pensament del qui les repeteix, com una pluja suau i insistent. D'una altra, les tres grans paràboles de Jesús: la de l'ovella esgarriada, la moneda perduda i la del pare i els dos fills, en la que es revela la natura de Déu “com un Pare que mai no es dóna per vençut fins que no hagi dissolt el pecat i superat el rebuig de la compassió i la misericòrdia” (n.9).

A partir del número 10, la butlla reflexiona aspectes concrets de la vida de l'Església i proposa accions concretes. Així, el lema escollit per aquest any jubilar “misericordiosos com el Pare”, demana als creients la tasca urgent d'anunciar i testimoniar la misericòrdia de Déu en el món contemporani, on s'ha oblidat, substituint-la pel domini de la terra, i de l'altre, gràcies als avenços enormes de la ciència i la tècnica (n.11). Per això, per estar atents a un mateix i als altres, cal recuperar el valor del silenci, per contemplar Déu i assumir com a estil de vida propi, la misericòrdia (n.13).

Alguns aspectes concrets ens ajuden a viure les diferents dimensions de la misericòrdia. En primer lloc, el pelegrinatge com a signe peculiar de l'Any Sant i manifestació de la condició de la persona humana com a

“homo viator”, és a dir, com a persona que es troba constantment en camí. Travessar la “porta santa” és un signe d’aquest pelegrinatge. Una “porta”, d’altra banda, no situada exclusivament a Roma, sinó a qualsevol catedral, co-catedral del món i a alguns santuaris senyalats. Una manifestació més d’aquest any jubilar en el que s’estén la misericòrdia de Déu a tot el món. En segon lloc, la reflexió i la pràctica de les obres de misericòrdia, set espirituals i set corporals, que no són altra cosa que una concreció del mateix Evangeli. En tercer lloc, el Papa demana que s’incrementi a les diòcesi la iniciativa de les “24 hores per al Senyor”, promoguda pel Consell Pontifici per a la Nova Evangelització ja el 2014, consisteix en l’acostament al sagrament de la Reconciliació i l’adoració eucarística en 24 hores. En quart lloc, la novetat dels anomenats “missioners de la misericòrdia”. Es tracta que, a cada diòcesi, hi hagi algun sacerdot que vetlli especialment per fomentar la misericòrdia de Déu i que ajudi a superar els obstacles de les persones per tal de reprendre la vida nova del Baptisme.

El text no vol deixar de banda dos grans aspectes importants. Per un costat, la relació entre misericòrdia i justícia. I de l’altra, la presència de la misericòrdia en altres religions, en concret, el Judaisme i l’Islam. És fàcil simplificar dient que Déu, que és misericordiós ho perdona tot. O bé, el contrari, seguir una línia legalista d’observació estricta de la llei i les normes. Jesús va més enllà de la llei. El que salva és la fe en Jesucrist (Fl 2,16). Però “la misericòrdia no és contrària a la justícia sinó que expressa el comportament de Déu envers el pecador, i li ofereix una darrera oportunitat per examinar-se, convertir-se i creure” (n.21). D’aquesta manera, aquell que s’equivoca, haurà d’expiar les penes, experimentant així, la tendresa del perdó. Què és doncs la “indulgència”? Es tracta del perdó de les penes pels pecats comesos. No del pecat en si, que es perdona en la confessió, sinó de les conseqüències d’aquell pecat. És allò que es considera com la penitència imposada a la confessió per les faltes confessades. En aquest any jubilar se’n ofereix la possibilitat d’esborrar, de manera definitiva, totes les empremtes negatives que els pecats tenen en els nostres comportaments i en els nostres pensaments. D’això se’n diu, indulgència plenària (n.22).

En aquest temps de Setmana Santa és ben propi el tema d’aquest jubileu: la misericòrdia. És en el cor del gran misteri de la Passió, la Mort i la Resurrecció, és a dir, la Pasqua. No en va el lema del Papa és el recull del text bíblic en el que Jesús va escollir a Mateu, que era un recaptador d’impostos: “miserando atque eligendo”, és a dir, mirant-lo amb misericòrdia el va escollir. Aquest any jubilar de la misericòrdia és una ocasió perquè amb l’Església ens convertim en ressò de la Paraula de Déu amb paraules i gestos de perdó, d’acolliment, d’amor, sempre disposats a perdonar.

QUAN LA RÀDIO TAMBÉ FEIA ABSTINÈNCIA

Programa 2016

“Sin lugar a dudas que nuestras emisoras nacionales de radio colaboran eficazmente a ambientar estos días Santos de la Semana Mayor. Desterrada, por unas jornadas, la música frívola, nos ofrecen los mejores discos de las clásicas melodías de los grandes autores y las más bellas polifonías sacras. Además, retransmiten funciones religiosas de cenobios, templos e iglesias y las demás transcendentales manifestaciones de fervor popular en las típicas procesiones de todos los puntos de la nación. Es decir, que los aparatos receptores contribuyen durante todo el día, a aumentar los sentimientos cristianos y los puntos de meditación por la Pasión y Muerte del señor, por los sermones que dejan oír, por las exhortaciones que transmiten y por la estupenda música que inclina a la contemplación. En estas ocasiones sí que da gusto abrir el aparato de radio sin peligro de escuchar cosas poco convenientes y “no aptas” (*Los Sitios*, 7 abril 1955, pp. 3).

Avui seria sorprenent que en una societat plenament aconfessional les emissores de ràdio de la ciutat de Girona oferissin als seus oïdors una programació totalment sacra el Divendres Sant, o fins i tot, el dia abans, el Dijous Sant. No passava així fa unes quantes dècades.

Ràdio Girona va ser fundada el 10 de desembre de 1933, per tant el primer Divendres Sant fou el 30 de març de 1934. En aquella època les hores d'emissió eren molt menys que les actuals. Aquell dia va obrir a les 8 del vespre i finalitzà a les 10 de la nit. A dos quarts de nou i durant quinze minuts, va retransmetre des del monestir de Montserrat l'himne pietós del *Stabat Mater*. L'any següent van oferir a les 7 de la tarda un sermó del doctor Salicrú i obres de música clàssica a càrrec de l'Orquestra Simfònica de Girona.

El Dijous Sant de l'any 1936 a les 7 de la tarda i des de la basílica de Sant Feliu, va emetre en directe una Vetlla predicada per Mn. Joan Margall amb l'acompanyament musical d'una agrupació de corda i de la secció de Chantres de la catedral que interpretà el *Miserere*.

L'emissora degana de les comarques gironines no tornaria a emetre fins el setembre de 1940 sota el nom de Radio España de Gerona, tot i que sempre va ser coneguda com a “Ràdio Girona”. L'any 1948, el dissabte de glòria, va retransmetre un concert de caramelles a càrrec de la coral del GEiEG.

Tenia raó Antonio Macía Serrano en el seu article “La Semana Santa española” a *Los Sitios* (2 abril 1953, pp 7) quan afirmava que “son tantos los esfuerzos de los españoles dirigidos a exaltar la Pasión y Muerte de Jesús que con muchos días de anticipación se anuncia la festividad. Vuelan los pregones, se fijan carteles, se inauguran exposiciones, se alteran las emisiones de radio, se publican artículos y pronuncian conferencias”.

La primera graella de programació referent al Tridu Pasqual després de la Guerra Civil la trobem a *Los Sitios* l'any 1957, que correspon al dijous 18 abril. Ràdio Girona també feia la seva “abstinència radiofònica” aquests dies sants emetent menys hores d'emissió. Per exemple, el Dijous Sant de 1958 tancava les emissions a dos quarts de cinc de la tarda i el Divendres Sant de 1961 a les 12 del migdia.

La programació al llarg dels anys es basava en cants gregorians, la retransmissió d'una pregària (Hora Santa) des del temple del Sagrat Cor, reportatges sobre la processó del Divendres Sant i música clàssica. En la graella de l'any 1965 trobem altres programes sacres que programaven les emissores locals gironines, en aquesta ocasió, també de La Voz de Gerona (inaugurada el 20 de novembre de 1964): cants litúrgics, sermons, el Rosari ...

Programas de Radio

RADIO GERONA

10'00, Programa; 10'05, “Indicador del día”; 10'15, “Misa Solemnis”, de Beethoven interpretada por el Orfeo Catalá; 12'00, Reportaje de la Procesión del Viernes de Dolores, realizado en Besalú; 12'30, “Preludios-Corales”, de Bach interpretados al Organo por el Profesor Fritz Heitman; 13'00, Misa de Organo Alemana”, de Bach; 13'30, Música Religiosa Francesa, Interpretaciones a cargo de “Los pequeños cantores del Renacimiento”; 13'45, Interpretaciones de la “Capilla Clásica Polifónica del Fomento de las Artes Decorativas”; 14'00, “La Procesión va por dentro”. Itinerario íntimo del Viernes Santo en Gerona; 14'30, Motetes Polifónicos del siglo XVI. Interpretaciones a cargo de “Los Pequeños Cantores del Renacimiento”; 14'45, Interpretaciones de la Capilla y Escolanía” del Monasterio de Montserrat; 15'00, “El Hijo del Hombre”, Estampas de la Pasión. Capítulos quinto y sexto; 15'50, Escolanía del Monasterio de Montserrat; 16'00 “Itinerario de la Pasión de Nuestro Señor”, a cargo del Rvdo. Padre don José Teixidor Maestro de Ceremonias de la Catedral y Profesor del Seminario Conciliar; 16'30, Cierre.

Dijous Sant 1958

RADIO GERONA, E. A. J. 38 Programa para hoy viernes, día 16 de abril de 1965

9,00, Apertura; 9,05, Via Crucis; 9,30, Fragmentos de "El Mesías", de Haendel; 11,00, Retransmisión de la Hora Santa desde la iglesia de los PP. Dominicos; 12,00, Barrabás, Cap. 2.º; 13,00, Cantos Litúrgicos de Victoria, por la Escolanía de Montserrat; 14,00, Via Crucis; 14,10, El rito litúrgico de la Pasión y Muerte del Señor, por el Reverendo Francisco Puig, párroco de la iglesia de San José y miembro de la Comisión Diocesana de Liturgia; 14,30, Cierre.

Programa para mañana, día 17 de abril de 1965

18,00, Apertura; 18,05, Barrabás, Cap. 3.º y último; 19,00, La gran vela de la noche de Pascua, por el Reverendo Francisco Puig, Párroco de la iglesia de San José y miembro de la Comisión Diocesana de Liturgia; 19,30, Rezo del Santo Rosario desde la iglesia de los PP. Dominicos; 20,00, La Pasión según San Mateo, de J. S. Bach, por los Coros y Orquesta de Radio Berlín, bajo la dirección de Fritz Lehmann; 22,30, Cierre.

"LA VOZ DE GERONA" E. C. S. 14

A las 14, Apertura; 14'15, "El sudario blanco del Polo Norte"; 14'30, Diario hablado de Radio Nacional de España; 15'00, Música sacra; 15'15, Poesías; 15'30, Música sacra y cierre.

A las 21'00, Apertura; 21'15, Radiodeporte; 21'30, Radioactualidad gerundense; 21'45, Sol y Sombra; 22'00, Diario hablado de Radio Nacional de España; 22'30, Evangelio de mañana; 23'00, Tradiciones y costumbres gerundenses; 23'30, Sinfonía de medianoche; 24'15, Nocturno musical; 24'55, Sumario y cierre.

Divendres Sant 1965

RADIO GERONA, E.A.J. 38

- 12'00 Apertura, sintonía y pensamiento.
- 12'05 Punto y seguido.
- 12'30 Música y palabras de siempre: La Sinfonía Romántica.
- 14'30 Diario hablado.
- 15'00 Música y palabras de siempre: Páginas espirituales del siglo XX.
- 15'30 Teatro: Proceso de Canonización de Santa Teresita del Niño Jesús, de Marcelle Maurette, en versión de Piedad Salas.
- 17'00 Retransmisión desde la Iglesia Catedral de la Celebración de la Pasión del Señor.
- 19'30 Música y palabras de siempre: El Genio de Beethoven.
- 21'00 Goldspell.
- 22'00 Diario hablado.
- 22'30 Sintonía y pensamiento. Cierre.

Divendres Sant 1976

*Representació de
"La Llum de la Veritat"
el Dijous Sant de 1984*

A començaments de la dècada de 1980 les graelles de les emissores radiofòniques gironines van començar a deixar de ser únicament sacres. Es va anar "regularitzant" plenament a meitat d'aquesta dècada tot i que no ens ha d'estranyar trobar algun espai concret, com la representació per la Setmana Santa de 1984 de l'obra "La llum de la veritat" per Ràdio Cadena (així va passar a anomenar-se més tard La Voz de Gerona). Era original de Narcís-Jordi Aragó i Josep Capella i comptava com a quadre escènic amb les veus del grup de teatre Proscenium.

Avui, d'emissora amb seu a la ciutat de Girona, només la COPE emet el Divendres Sant una programació estrictament religiosa. Amb tot, cal dir que tant la COPE de Girona com Ràdio Girona (a través de la SER), emeten el Dijous Sant a la matinada "la Madrugà" des de Sevilla.

Nota: Les imatges de les graelles de programació han estat extretes de *Los Sitios*. L'anunci de Ràdio Cadena del *Punt Diari*. Consultades a l'hemeroteca digital de l'arxiu de l'Ajuntament de Girona.

Àngel Rodríguez Vilagran - Periodista

Radiocadena a GIRONA **rtve**

Avui dijous
a les 15'03 per OM i FM

«La llum de la veritat»
(obra sencera)

**Original de Narcís-Jordi Aragó i
Josep Capella amb les veus del
«Grup Proscenium», dirigides
per Joan Ribas.**

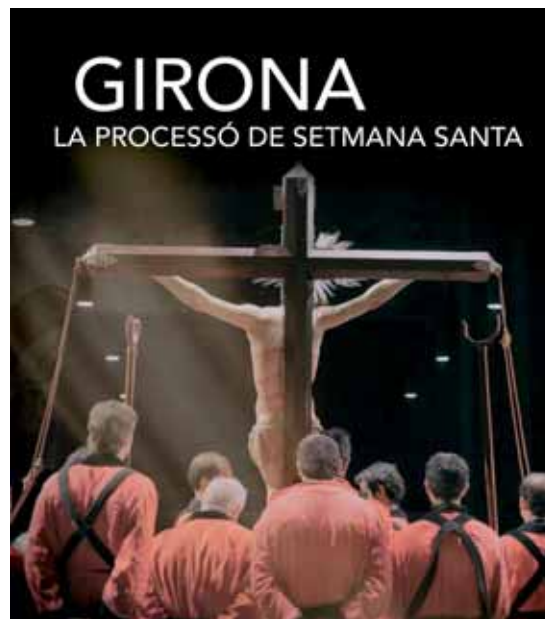
Enregistrament i muntatge musical:
Mateu Ciurana i,
Miquel Diumé

**RADIOCADENA OM, ràdio de contingut
FM. més musical**

Un any més, el Centre d'Estudis de la Setmana Santa (CESS) fa la seva aportació en el programa de la Junta de Confraries. Enguany compta amb dos aportacions que resulten d'allò més remarcables. D'una part tenim l'article de Martirià Brugada Clotas titulat "La creu dels impropis" qui fa un anàlisi exhaustiu dels elements que conformen aquest element artístic ric i complex en simbolisme. Cal dir que a la nostra processó tant l'Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist com també l'Arxiconfraria de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist són les que secularment porten llurs creus a la nostra processó tot i ésser les confraries penitencials més antigues que actualment mantenen vida aquesta tradició a la nostra ciutat. L'altre article de Pep Vila Medinyà intitulat "Documents interns: drets i deures dels confreres de la Puríssima Sangde Nostre Senyor Jesucrist (segle XIX, inicis del XX)", ens presenta i fa reflexió sobre uns documents que il·lustren com funcionava la degana arxiconfraria gironina.

No podem passar pàgina sense fer-nos ressò de l'interessant llibre de l'estudiós Francesc Agustí Vivas. La Junta de Confraries celebrà aquesta magnífica iniciativa i a tal efecte encomanà al CESS obrir els arxius de l'entitat i posar-se a total disposició tant de l'autor del text com de l'Ajuntament de Girona –en tant que editor i dinamitzador d'aquesta obra– per tal de facilitar-ne el desenvolupament de la mateixa amb informació i documentació de primera mà. A més a més del text de l'autor són remarcables les aportacions del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) i dels nombrosos professionals fotògrafs qui aportaren llurs belles fotografies. La Junta de Confraries deia en l'índex d'aquesta obra i aquí fem nostre que: "hom s'adona que el llibre no solament descriu i il·lustra el fet sinó que testimonia quin és l'abast real de la processó als carrers de la nostra ciutat any rere any. El lector d'aquesta obra, ja sigui gironí o forà, confrere o espectador, aviat es pot sentir encuriós i interessat en conèixer fins a la profunditat aquesta manifestació popular. No en va, a l'entorn de la processó s'hi apleguen conciutadans i turistes d'arreu que solen trobar en aquesta nostra tradició un veritable testimoni ple de religiositat popular molt preuada".

Ramon Muntada i Artiles - Director del CESS Girona

ALGUNS PRECEDENTS I REFERÈNCIES.- L'anomenada CREU dels IMPROPERIS, ben característica de la processó de Girona i d'altres dels nostres pobles, no és un element artístic de primer ordre. Però el ric i complex simbolisme que conté es mereix una atenció.

La denominació de Creu dels Improperis li ve dels objectes que porta penjats i que simbolitzen les diverses injúries infringides al Senyor a la seva Passió. S'anomenen Improperis i també Arma Christi, ja que són els instruments dels que se serví el Senyor per vèncer la injustícia, el pecat i, en definitiva, la mort. I així, la Creu i els altres instruments de la Passió, es mostren per tal de mostrar quines són realment les armes de Crist.

En el ritual de la Celebració litúrgica de la Passió del Senyor del Divendres Sant hi ha el text que il·lustra bé el significat dels Improperis i se'n preveu la utilització en el moment que es venera la Creu. Expressa un diàleg dramàtic entre Déu i el seu poble preguntant el significat de cada injúria o improperi inferit a la Passió mentre es va repetint la tornada "Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!". Contraposant les gestes per alliberar el seu poble, Déu convida a preguntar-se sobre el sentit de diversos instruments de la Passió: creu, fel i vinagre, llança, assots i bufetades, canya, corona d'espines... El text acaba amb l'himne a l'arbre de la creu i als altres instruments de la Passió.

A més de les de Girona, trobem la Creu dels Improperis a Amer, Banyoles, Cadaqués, Mieres, Verges... Al mural exterior de l'accés a la capella de la Clínica Salus Infirmorum de Banyoles, es troben esgrafiats bona part dels Improperis que, com bona part de la decoració original de l'edifici, és d'en Domènec Fita (1964).

ELS IMPROPERIS A LA PROCESSÓ DELS DOLORS.- Damian M. Charboneau a The Servites of Barcelona (Studi Storici dell'Ordine dei Servi di Maria, 1980) comenta la processó de la Mare de Déu dels Dolors, que la Congregació inicià el Diumenge de Rams del 1662 a Barcelona. L'encapçalava el grup d'armats o manaies. En segon lloc seguien uns joves amb les set banderoles de damascè negre amb el Cor de Maria traspasat d'espases d'argent (d'una a set) figurant cada Dolor. I, en tercer lloc, seguien els Instruments de la Passió o Improperis i que, amb túniques negres, mostraven els components del gremi dels terrissers o ollers. La descripció de la processó segueix esmentant els diversos passos sempre relacionats amb els Set Dolors de la Mare de Déu. Veiem doncs que els diversos Improperis es repartien entre els assistents a la processó com es fa encara en alguna processó dels nostres pobles, com els mateixos àngels dissenyats per Bernini que flanquegen el pont romà de Sant Angelo.

DESCRIPCIÓ DELS IMPROPERIS.- Ressegueixo els diversos objectes considerats Arma Christi que apareixen habitualment col·locats a la Creu dels Improperis. Cada un d'aquests instruments, que van apareixent a les narracions de la Passió dels diversos evangelistes, tenen un itinerari propi en la història de la iconografia cristiana. Em limito a les referències bíbliques citant un text bíblic significatiu que s'hi refereixi si bé sovint n'hi ha altres de paral·lels. Intento seguir l'ordre cronològic seguint les narracions de la Passió de Crist. Però no va ser fins a les darreries del segle dotzè que les Arma Christi no es van representar conjuntament.

- BOSSA de JUDES, amb les trenta monedes que cobrà per la seva traïció (Mt 26, 25) i que posteriorment serviren per adquirir el camp del Terrisser que serviria de fossar dels forasters (Mt 27, 3-10).
- CALZE, símbol de la voluntat divina que, a Getsemaní, Jesús accepta beure (Mt 26, 39).
- LLANTERNA, com les que portaven els guardes quan arrestaren Jesús a Getsemaní (Jo 18, 3).
- COLTELL amb l'ORELLA de MALCUS, recordant el gest ardorós de Pere defensant Jesús i que el mateix Senyor censuraria i esmenaria (Jo 18, 10).
- GALL que proferí els crits esgarriuosos denunciant la triple negació de Pere (Mc 14, 72).
- MÀ, la del servent que bufetejà el Senyor quan responia l'interrogatori del gran sacerdot (Jo 18, 22).
- COLUMNA, a la que hauria estat lligat Jesús en ser assotat (Jo 19, 1).
- ASSOTS que el masegaren d'acord amb el mandat de Pilat (Jo 19, 1).
- CANYA que se li lliurà com a ceptre burlesc (Mt 27, 29).
- MANTELL de PORPRA amb que fou cobert, un cop assotat (Jo 19, 2)
- CORONA D'ESPINES que cenyí el front de Jesús (Jo 19,2-3).
- INRI o TÍTOL DE LA CONDEMNÀ, text de la sentència dictada per Pilat (Jo 19, 19), de forma abreujada, formant un acròstic amb la inicial de cada paraula que integrava la condemna (segons la versió llatina: *Iesus Natzarenus Rex Iudaeorum*, o sigui, Jesús Natzarè, Rei dels Jueus).
- GIBRELL i la PITXELLA que usaria Pilat en rentar-se les mans (Mt 27, 24).
- CREU, òbviament, és el més important de tots, s'introduí a l'art cristià durant el segle quart, si bé com a Cruix Invicta (recordem de passada la llegenda que vincula la seva acceptació per part de Constantí i la seva incorporació als estendards imperials aconseguint la victòria a la batalla del pont Milvi motivant l'edicte de Milà, el 313). En aquest moment es fa com a memòria o representació de la Passió, si bé tampoc s'oblida el seu sentit victoriós. Sant Pau afirma: "Nosaltres hem de gloriar-nos en la Creu de Nostre Senyor Jesucrist, per la qual tenim la salvació, la vida i la resurrecció; ell ens ha salvat i ens ha alliberat". (Ga 6, 14).
- VEL de la VERÒNICA. No té fonament escripturístic però evoca i valora les dones que acompanyaven Jesús camí del Calvari (Lc 23, 27) i tantes dones del Poble de Déu que, amb heroïcitat, han sabut acompanyar la humanitat

adolorida revelant, amb el seu gest, el Rostre de Jesús. També hi ha referència al Vel de la Verònica a les anomenades Actes de Pilat escrites el segle quart. Allà es diu que el mateix Crist féu arribar la imatge del seu rostre, pintada sobre un vel, a l'emperador Tiberi. A partir del segle tretze, sobretot amb Roger Argenteuil, es popularitza la historieta/ rondalla que ens arriba a nosaltres: una de les dones de les que seguien el seguici de la Creu per carrer de l'Amargura, s'acostà intrèpidament a Jesús per tal de netejar-li el rostre. Com a testimoni d'aquest gest valerós, el rostre del Senyor quedà estampat en el vel de fil.

- CLAUS, són evocats per Tomàs quan impreca trobar-se amb Ressuscitat (Jo 20, 25). D'acord amb la tradició llatina, són tres, mentre que per la tradició iconogràfica bizantina són quatre.
- MARTELL i TENALLES que suposadament s'utilitzaren per clavar i desclavar el Crucificat.
- TÚNICA INCONSÚTIL, la túnica de Jesús teixida d'una sola peça (Jo 19, 23). Tradicionalment s'ha considerat el símbol de la unitat autèntica i profunda que cal que hi hagi entre els deixebles de Jesús.
- TRES DAUS, els que utilitzaren els soldats per sortejar-se la preuada túnica inconsútil de Jesús (Jo 19, 24).
- ESPONJA, xopa de vinagre, s'acostà a la boca assedegada del Crist (Jo 19, 29).
- DISC SOLAR i MITJA LLUNA, evoquen l'eclipsi i la foscor que es produí en el moment de la mort del Senyor (Lc 23, 45). Contenen ensems tot un munt de simbolismes contraposats d'origen ancestral: vida i mort, dia i nit, masculinitat i feminitat, Església i Sinagoga, món antic i món nou, Nou Testament i Antic Testament...
- LLANÇA, la del soldat (la tradició l'anomena Longí), que traspassà el costat de Jesús (Jo 19, 34ss). Bernini representà aquest personatge en l'estàtua imponent que flanqueja l'altar de la Confessió, sota la cúpula de Sant Pere del Vaticà.

- ESCALA, no esmentada explícitament, l'utilitzarien Josep d'Arimatea i Nicodem per despenjar Jesús de la Creu (Jo 19, 38ss). També evoca una complexa al·legoria mística d'ascensió al passatge del somni de Jacob (Gen 28, 12-22) i també l'al·lusió que en fa Jesús (Jo 1, 51).
- POTS d'UNGÜENTS utilitzats per embalsamar-lo (Jo 19, 39)
- LLENÇOL o SUDARI que seria utilitzat per despenjar el cos inert de Jesús i per embolcallar-lo (Mt 27, 59).
- SEPULCRE, on es diposità el Cos del Senyor (Mt 27, 60).
- DALLA, no és un element bíblic, però és l'atribut característic de la Mort que fatalment no perdona ningú i del Temps destructor que ho sega tot.
- CALAVERA tampoc és un element bíblic si bé es representa sovint sota la creu de Jesús evocant el vell Adam (la humanitat) que amb la mort del Senyor es reviscola i ressuscita com s'insinua a Mt 27, 52-53.

CONCLUSIÓ.- Que aquest recull ajudi a conèixer i a reflexionar una mica més entorn d'aquests elements aplegats a la Creu dels Improperis. Les tradicions no poden ser elements estètics o antropològics a conservar amb mentalitat museística. Convé conèixer els elements que integren i formen una tradició i, sobretot, remarcar-ne els continguts vàlids i, com a perennes, actuals i actualitzats. Per ampliar i conèixer millor el tema dels Improperis trobem les següents referències:

- Martirià Brugada Clotas, *Elements per a un estudi iconogràfic de la processó banyolina de la Mare de Déu dels Dolors*, Banyoles, Quaderns del C. E. C. B., 1994, p. 199 – 227
- Eugène Cortade, *La Croix des Improperes*, Société agricole, scientifique et littéraire des Pyrénées-Orientales, A travers l'histoire du Roussillon. De l'empreinte chrétienne à l'humanisme contemporain : 2001, vol. 108, p. 11-32
- Pep Vila, *Creus dels Improperis*, a Programa oficial de Setmana Santa 2002, Girona, Junta de Confraries, 2002, 63 – 67
- Frédéric Bousse, *La Creu dels Improperis La croix de mission*, Arles sur Tech, 2004 , [Perpignan] : Presses de l'Imprimerie catalane

DOCUMENTS INTERNS: DRETS I DEURES DELS CONFRARES DE LA PURÍSSIMA SANG DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST (S. XIX, inicis del S. XX)

L'Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, que té el seu origen l'any 1568, fundada el 5 de setembre d'aquell any, a l'església del Carme, que és la més antiga de les que existeixen a Girona, de la qual ara no en traçarem la història, fou una de tantes associacions formades per diversos estaments de la ciutat, promogudes per l'església o per la monarquia. El 20 de maig de 1699 es va unir a l'Arxiconfraria de la Degollació de Sant Joan Baptista. Participava en els actes religiosos i en la primera processó del Dijous Sant que s'organitzà a la ciutat. La de Barcelona, fundada en 1547, s'aixoplugava en la capella del Santíssim Sagrament de l'església del Pi.

Les confraries de la Vera Creu o de la Sang són de les primeres de la passió que es van fundar a l'antiga Corona d'Aragó. La devoció que ja existia a societat medieval, a la sang de Crist i més tard a la Creu fomentada pels moviments de flagel·lants, penitencials, inspirats per la figura de Sant Vicenç Ferrer, pel ressò de les creuades fou el punt de partida de les confraries de la Passió durant la Setmana Santa. El culte a Crist crucificat també es fa present des d'antic en la història de l'art, en la literatura devocional, en els sermonaris, en el món de les relíquies, en l'anomenat sant dubte d'Ivorra i més tard amb el de Girona (miracles a l'entorn del misteri de l'Eucaristia). Entre las atribucions que assumia la Confraria hi havia la de promoure el culte i la devoció a la Puríssima Sang, també la d'ajudar materialment i espiritualment en els darrers moments als condemnats a mort fins els llocs on eren penjats o esquarterats.

En aquesta avinentesa, presento uns documents poc o gens coneguts que pertanyen a una col·lecció privada, que il·lustren com funcionava aquesta organització de fidels. A inicis del segle XIX les processons de Dijous i de Divendres Sant a la ciutat de Girona passaven un mal moment econòmic, també de deixadesa pel que feia a la vestimenta dels manaies, la conservació dels passos, per la poca implicació que hi havia de la societat civil. Josep Grahit ho atribuïa, en part, a la desaparició dels antics gremis que tenien cura de l'organització i del sosteniment econòmic del seguici amb la col·laboració dels seus afiliats. (Llegiu el seu article: *Per les festes de Setmana Santa*, "Diario de Gerona", núm. 64, 17-03-1916). A les acaballes del segle XIX, principis del XX, l'organització i l'entrada de nous membres en aquesta Confraria, en certa manera, es va burocratitzar. Els permisos, l'admissió dels nous membres, els temes de règim interior tot es feia amb oficis i ordres per escrit que puntualment s'adreçaven a cada confrare. A la Junta, a més dels administradors hi havia un clavari, un secretari, un *mullidor*. Aquest darrer càrrec l'ocupava un confrare encarregat de convocar els membres de ple dret a les reunions, d'obrir les portes

de l'església en les diades importants, d'organitzar la participació de la confraria en les processons i altres actes, no només per la Setmana Santa. Després que el candidat fos admès, a petició d'un segon confrare, rebia a mode de certificat un full imprès on constaven nom i cognoms. Entrava en qualitat de supernumerari fins que més endavant era admès per ordre d'antiguitat com a confrare amb tots els drets, deures i prerrogatives. En entrar tenia obligació de fer-se la vesta, amb l'escut de la confraria, que pagava de la seva butxaca.

Havia de satisfer uns diners al clavari, al «mullidor», a més de tres rals per despeses de conservació de la Confraria. Entre d'altres comeses, el nou confrare estava obligat a acompanyar als condemnats a mort fins el lloc del suplici amb la imatge del Crucificat i la túnica, a participar en actes de desgreu que es feien pel Carnaval, en els actes previstos de la Setmana Santa. Un dels documents més curiosos que s'han conservat, és una oració en vers, en castellà, que cantaven els presos, condemnats per la justícia, abans de ser executats, de la qual en conec dues impressions distintes. N'ignoro l'autoria i la data de composició. Aquesta pràctica de cantar en hores d'agonia es practicava també des del segle XVII a la ciutat de Barcelona: *Goigs que acostuman cantar los presos de la presó del il·lustríssim y reverendíssim senyor bisbe de Barcelona* (Vicenç Surià, Barcelona, 1681). Caldrà un dia estudiar amb deteniment tot aquest ric moviment associatiu de la Confraria, en què consistia aquest acompanyament moral i de suport econòmic fins el lloc de l'execució, de vegades l'Areny, a les ribes de l'Onyar, després que la comitiva sortís pel portal de Sobreportes i els condemnats aixequessin la mirada amb els ulls ardents de por, preguessin a la Verge situada sota de l'arc d'aquest portal, fa pocs anys restaurat. Els presoners de llavors passaven veritables privacions. En un altre lloc i ocasió donarem a conèixer els quaderns que s'han conservat que expliquen amb pèls i senyals els terribles martiris i execucions a què eren sotmesos qui desafiaven les lleis que Carles Rahola no s'atreví a publicar.

Sr. D.

Los Administradores del núm. de la Purísima Sangre de Nuestro Señor Jesucristo, en la Iglesia de N. Sra. del Carmen fundada; participan á V. que queda admitido por otro de sus hermanos; en calidad de supernumerario hasta que le corresponda el turno por antigüedad de entrar en núm., y para que pueda disfrutar de todo lo que gozan los SS. Hermanos y sea reconocido y tratado como tal; se ha de servir entregar con la brevedad posible al Clavario del núm. el Sr. _____ la cantidad de _____

_____, dos al Mullidor por su gratificación y tres rs. vellon anualmente para los gastos y conservacion de la Cofradia.

Se advierte: Que es obligacion estrecha é indispensable de cumplir todos los encargos y actos que sea avisado, por medio de Esquela, ó de palabra dada por el Mullidor. Asistir á los reos condenados á muerte en la capilla en la hora que le tocare, que se le dará aviso por medio de Esquela cuando se halle de turno; acompañarlos al lugar del Suplicio con la santa imagen del Crucifixo con túnica. Estos dos extremos se pueden redimir entregando al tiempo de avisarle á dicho Mullidor dos reales vellon.

Igualmente debe hacer las levas que sean necesarias y que sea avisado por ellas con los demas Sres. Hermanos nombrados que les tocare por turno estas deben ser personalmente.

Asistir asimismo en la hora que se le señale hacer vela en los tres dias del Carnaval al Santísimo Sacramento, como igualmente, el Miércoles Jueves, y Viernes de la Semana santa á la milagrosa imagen personalmente y si no puede verificarlo por falta de salud ú obligacion absoluta, puede trocarla con otro Hermano, pero no, si no lo es.

Debe asistir con túnica y atcha (teniendo obligacion de hacerse túnica y escudo al ingreso) en la Procesion del Jueves santo en el modo prevenido en la Esquela que se le entregará para dicho fin.

Finalmente: Es obligacion para ganar las indulgencias concedidas á la Hermandad de S. Nicolás in Carcere Tulliano, ó in urbe de Roma como se halla agregada la presente Cofradia rezar todos los dias siete Gloria Patri &c. en memoria de las siete efusiones de sangre que derramó N. S. J. C.

Gerona de _____ de 18 _____

Los Administradores.

Recibi'

El Secretario.

EL CLAVARIO.

ORACION A NUESTRO SEÑOR JESUCRISTO

¡Oh dulcísimo Jesús de mi corazón, abrazado en ardiente amor de las almas! Por las cinco fuentes de sangre que salieron de vuestras cinco llagas, concedédmelo una fe viva, una firme esperanza, una ardiente caridad, una gran profunda humildad y perdón de mis pecados, á fin de que, limpio de toda mancha sepa luchar vuestra infinita caridad con todas sus virtudes, del modo que se manda en la Ley Santa, para que alcanso la perfección de todas ellas. Así sea.

¡Oh divino Redentor de las almas! Rogoos, acudimos por el Sentenciado, concedédmelo por los méritos del purísimo Corazón de María, un verdadero arrepentimiento de todas sus faltas, á fin de que obtenga de Vos remisión de sus pecados, como lo concedéis al buen Ladrón; Invadilo, órándole asustísimo, con vuestra preciosa sangre, para que limpio de toda culpa entre á gozar con Vos el reino de los cielos. Amen.

JACULATORIA: Jesús mío, misericordia por el Sentenciado.

Salve que se canta en la Cárcel de Gerona, cuando los Reos se hallan en Capilla.

ESTRIVILLO

<p>Salve Virgen bella, Por el Sentenciado,</p>		<p>Pedid á vuestro Hijo Sea perdonado.</p>
<p>Visceras piadosas, abiertos los brazos rogamos nos libres de tales trabajos. No ha habido en el mundo si á Vos ha implorado auxilio un devoto que no haya alcanzado, <i>Jonas casti.</i> Con tal confianza á tus pies postrados, rendidos y humildos, propicios y gratos. Y ya muy contritos todos suplicamos recogais al Reo bajo vuestro manto. <i>Pederis Arca.</i></p>	<p>Si, bella Princesa, refugio y amparo, á Vos ofrecemos obras y trabajos. Todo dirigido para el desgraciado, peñón de sus culpas sea perdonado. <i>Virgo Potens.</i> Por tu intercesión, Madre alcanzadnos humildad profunda siempre á vuestro lado. Zelo de las almas ardiente y humano, y castidad pura, y virtud de un Santo. <i>Donna ences.</i></p>	<p>Muy arrepentidos de nuestros pecados, ¡oh Virgen Sagrada! gimiendo y llorando, Y con buenas obras todos merezcamos á tu Hijo Santísimo veros entre tus brazos. <i>Stella matutina.</i> Y de estas prisiones en que nos hallamos, soñ nuestra Abojada, y de ellas sacadnos. Y en tu dulce Gloria eternos seamos los participantes de tus donas gratos. <i>Virgo Clemens.</i></p>

Puede Papa V. conceder indulgencia plenaria y remisión de todos sus pecados á todos los Confrades, Confradesas, Presbiteros y demás devotos que conculcan á los condenados en el último espino hasta el último de su vida.—Igualmente conculca otros á los que acompañan al suplicio á los condenados á muerte, á sus calaveras hasta la sepultura, por cada vez que practicasen alguna de las referidas obras mientras que tres dias antes ó tres dias despues arrepentidos y confesados habrán recibido la sagrada Comunión.—Asimismo concedió 90 dias de penitencia á todos los Confrades y Confradesas siempre y cuando fervientemente recaren la Oración del Padre nuestro y Ave María por el alma de algun difunto condenado á muerte por la Justicia, á satisfacción de los divinos Oficios.—Item: Concede la Santidad á los confesados á muerte por la Justicia, que arrepentidos y con fe en los habrán recibido la Sagrada Comunión, y devotamente invocaren al Santísimo nombre de Jesús, si podrán con la boca, á de su con el corazón, Indulgencia plenaria y remisión de todos sus pecados.

Gerona: Imp. de Tomás Carreras, calle de San Martín, frente al Seminario.

Oració a Nostre
Senyor Jesucrist
amb una altra
impressió de la
"Salve dels presos"
(Impremta de
Tomàs Carreras
sense data).

**LES NOSTRES
CONFRARIES**

La defunció de Mossèn Alfons Riera i l'encàrrec que em va fer la Presidenta de la Junta de Confraries de preparar un petit escrit per al Programa Oficial d'enguany, dedicat a qui fou assistent religiós de la Junta en l'etapa en què jo n'era secretari, primer, i vice-president, després, m'ha portat a regirar alguna d'aquelles carpetes que guardem en algun racó de casa. Sempre és agradable fer-ho perquè ens porta a reviu records passats, amb les seves llums i ombres, amb les seves alegries i tristeses.

He trobat alguns apunts dels diversos tràmits que vam fer en aquells moments per tal d'actualitzar els estatuts de les confraries de Girona, adaptant-los als preceptes del que aleshores era el nou Codi de dret Canònic, i poder-les inscriure al Registre d'Entitats Religioses del Ministeri de Justícia, a través de la Conferència Episcopal Espanyola. Després d'una visita a Madrid, diverses visites al Bisbat, reunions amb representants de les diverses confraries i molts tràmits, tant en cada confraria com dins de la Junta i al Bisbat, al llarg de l'any 1996 vam aconseguir tenir-les gairebé totes registrades. Tot seguit, va poder-se registrar la Junta de Confraries, en qualitat de federació de confraries. Uns anys després, es va poder culminar el procés amb les dues confraries que faltaven, podent comptar amb el registre de totes les confraries de la nostra ciutat.

Com pot veure's, el gruix d'aquests tràmits va concentrar-se l'any 1996, ara fa vint anys. Per això m'ha semblat interessant fer-hi referència. Són petits esdeveniments de la nostra gran història.

Quan mirem enrere contemplem amb perspectiva el nostre present i és una bona ocasió per revisar el sentit d'allò que tenim i mantenim. És en aquest context que em sorgeix la qüestió de si encara té sentit una confraria de Setmana Santa. Sóc conscient que és una pregunta agosarada.

Si bé les nostres confraries de Setmana Santa de Girona, tal com les coneixem, tenen una història recent, els seus orígens vénen d'una colla de segles enllà. Així, en el cas de l'Arxiconfraria de la Puríssima Sang tenim referències des del segle XVI i en el de la Passió Mort, del XVII. Trobaríem, després, la Confraria dels Dolors, seguida, una colla d'anys més cap aquí, de totes les altres. De fet, la història més recent d'aquestes nostres entitats té diversos punts clau, que m'atreviria a centrar en tres moments: l'època de postguerra, viscuda a partir de 1940, quan van fundar-se o refundar-se totes les confraries actuals, en uns moments en què es volien reforçar els signes externs de religiositat; els replantejaments de l'entorn del 1980, necessaris davant la pèrdua de l'impuls dels anys quaranta i que van fer reeixir les confraries que havien viscut les crisis més profundes; i de final dels 90 fins avui, quan va haver-hi el procés de replantejament d'estatuts i inscripció a què he fet referència, les modernitzacions i revitalitzacions de la Junta de Confraries, el Congrés de Confraries de Setmana Santa celebrat a Girona i els aires nous a tantes de les nostres confraries actuals.

La situació en què es troben les confraries d'avui ve, per tant, d'un passat més o menys recent i el present i futur de cadascuna depèn de tots nosaltres.

ENCARA TÉ SENTIT UNA CONFRARIA DE SETMANA SANTA?

Programa 2016

Ben segur que no s'escapa a ningú que el paper fonamental de les confraries d'avui és la participació en la Processó del Divendres Sant a la nostra ciutat. Per assistir-hi cal formar part d'una confraria o, si més no, posar-se la vesta d'una de les dotze confraries gironines o ser manaia. Per tant, la funció d'una confraria podria quedar limitada a proporcionar la vesta pròpia a qui volgués anar a la Processó, o agrupar, just abans de la sortida, a tots aquells que la vesteixen. Ara es planteja la pregunta que pot neguitejar-nos: Som això? Som només això? Valdria la pena ser només això?

Malauradament, hi ha el perill que alguna confraria (o moltes?), en algun moment de la seva història, hagi quedat limitada a aquest paper. Però allò que hagi pogut passar, si és que ha passat, no està al nostre abast, ara i aquí. Vull dir que la nostra responsabilitat, allò que hem de fer, ara, avui, és treballar perquè el paper de les confraries sigui molt més que vestir gent per anar a la Processó. I amb franquesa, penso que avui no hi ha cap de les dotze confraries de Girona que es trobi en aquesta situació de mínima expressió a què he fet referència. Però, entre el que he anomenat mínima expressió i el que podem considerar òptim desitjable, hi ha un recorregut molt gran i ben segur que podem trobar confraries en punts ben diversos d'aquest recorregut, amb més o menys distància de l'òptim. Considero que toca a cadascuna fer una anàlisi per tenir un bon coneixement del que és, del que fa i del que vol; i un propòsit ferm per millorar el que calgui.

No hi ha dubte que una bona Processó de Setmana Santa requereix molts elements organitzatius, de planificació, de coordinació, d'infraestructura, de previsió... Atenció al Pas o Misteri, el penó, la bandera, les vares d'arreglador, les flors, els llums, els ciris, la música, les vestes, els cucurutxos, les persones, els horaris, qui fa cada cosa i quan. Qüestions econòmiques, de relacions i compromís humans, de disseny. Tant se val. Però tot això, tot i ser necessari, potser imprescindible, no ho és tot. Ni tan sols és allò de més gruix. A la Processó hi desfilen persones, agrupades en una confraria i la missió, la finalitat, és fomentar la devoció cristiana per la Passió, Mort i Resurrecció de Nostre Senyor Jesucrist; contribuir a l'esplendor de les celebracions tradicionals de la Setmana Santa de Girona, pròpies de la nostra cultura; assistir corporativament a la Processó del Sant Enterrament; actuar amb conformitat amb els fins de l'Església i afavorir el testimoniatge cristià i l'esperit evangèlic de cadascun dels membres de les confraries, i del col·lectiu, de l'entitat, fomentant la unió entre la fe i la vida; i practicar obres d'apostolat i de caritat. Tot això queda ben recollit en tots i cadascun dels estatuts de les nostres confraries, ben redactats, revisats i registrats des de fa vint anys. Està bé que ho tinguem ben documentat i formalitzat però sabem que no és suficient. Hem de fer que sigui possible, que es materialitzi, a través de l'actuació de cada confraria, de les seves activitats, de com vivim la germanor, de les nostres celebracions, de les sessions de formació en la fe, de les activitats de caire social i de caritat.

Deixo oberta la resposta a la pregunta amb què he encapçalat la meva reflexió. Em plauria haver donat algun element per afavorir-la dins de cadascuna de les nostres confraries.

Josep Maria Nogué Regàs

President de la Confraria de Jesús i els Nens

Membre de la Junta de Confraries de Setmana Santa de Girona.

En aquest any jubilar extraordinari de la misericòrdia convocat pel Papa Francesc se'ns planteja la necessitat de contemplar aquest misteri d'una manera especial, més intensa. El cinema forma part d'aquelles activitats humanes que permeten l'expressió del rostre veritablement humà que apunta al diví. Es tracta d'un llenguatge en el que, a través de la imatge i el so, ens revela el més profund del cor humà, les preocupacions, la seva experiència de la vida, la relació amb els altres, amb Déu... en definitiva, allò que l'home és i vol ser. Per això, el cinema és un lloc privilegiat en el que es pot manifestar la relació amb un mateix, els altres i amb Déu. Es fa visible allò invisible i es pot intuir el Transcendent.

Seguint el fil conductor del pensament del Papa en la butlla "Misericordiae vultus", on convoca l'any jubilar de la misericòrdia, us proposem una selecció de pel·lícules, que poden ajudar a reflexionar sobre el tema de la misericòrdia i la conversió. Emmarcada, això sí, en el temps de Setmana Santa que desemboca en la Pasqua, misteri de l'amor de Déu.

Comencem per cinc grans pel·lícules de caire religió que no podem deixar d'esmentar:

- **La Pasión de Cristo** (2004, EUA). Dirigida per Mel Gibson. Narra les darreres hores de la Passió i la Mort de Jesucrist. Combina els textos evangèlics sobre la Passió i les revelacions de Jesucrist a la monja alemanya Ana Catalina Emmerick. Es tracta d'un relat dur, amb imatges impactants, ple de simbolismes amb gran significat, que copsen la gravetat del moment i que demanen a l'espectador un coneixement del pla salvífic de Déu revelat en la Bíblia. El tractament del personatge de Maria, la mare de Jesús, és magnífic.
- **Natividad** (2006, EUA). Dirigida per Catherine Hardwicke. Descriu el grans moment de Maria i Josep en el misteri de l'Encarnació. Un fil serè amb un ritme tranquil, que deixa entreveure els dubtes, les dificultats que deuriem tenir en acceptar el Misteri.
- **Faustina, apòstol de la Divina Misericòrdia** (1994, Polònia). Dirigida per Jerzy Lukaszewick. Es narra la vida de Maria Faustina Kowalska, apòstol de la Misericòrdia de Déu. Va escriure un diari on feia constar les revelacions de Jesús. D'aquí sorgeix la devoció a la Divina Misericòrdia.
- **El hombre que hacía milagros** (2000, EUA). Dirigida per Derek Hayes. Es tracta d'un film fet a base de figures de plastilina combinat amb dibuix animat, on narra la vida de Jesús. Ideal per veure i comentar amb els més petits de casa.
- **La Bíblia** (2013, EUA). Una sèrie de televisió dirigida per Roma Downey i Mark Burnett. En concret, els capítols dedicats a Jesús on es mostra esplèndidament el seu amor envers els homes.

A continuació, us proposem vuit títols de cinema espiritual que no podem deixar d'esmentar. Diríem que són imprescindibles perquè tenen com a centre el tema de la misericòrdia, el canvi de vida, la presència de l'altre.

- **Intocable** (2011, França). Dirigida per Olivier Nacache i Erik Toledano. Una història divertida entre dos homes, un tetraplègic i un immigrant sortit de la presó, on la comprensió, el respecte i la misericòrdia es fan presents abocant la seva relació en una veritable amistat.
- **De dioses y hombres** (2010, França). Dirigida per Xavier Beauvois. Narra la vida real de la comunitat de monjos cistercencs a Magreb en harmonia amb els germans musulmans fins que el terrorisme islamista intenta desestabilitzar aquesta relació a la que, els monjos hi romandran fidels.
- **Malèfica** (2014, EUA). Dirigida per Robert Stromberg. Recreació del conte de la Bella Dorment, vist des de la part de la bruixa. Narra de quina manera ha passat de ser una fada amable a una bruixa dolenta i, el camí de retorn. Magnífic film familiar.
- **Promises** (2001, EUA). Dirigida per J. Saphiro, B.Z.Goldberg i Carlos Bolado. Es tracta d'un magnífic documental que s'aproxima a les vivències d'uns nens jueus i palestins i la possible relació entre ells, enmig de tanta violència i opressió política.
- **Un Dios prohibido** (2013, Espanya). Dirigida per Pablo Moreno. Narra el martiri de 51 claretians a Barbastre a l'inici de la guerra civil espanyola. Dóna especial importància a la dimensió universal del triomf de l'amor sobre la mort. de la guerra civil espanyola.
- **UP** (2009, EUA). Dirigida per Pete Docter i Bob Peterson. Una pel·lícula d'animació que explica la relació entre un vidu de 78 anys i un nen de 8 anys. El primer, amb un caràcter fort i amargat, el segon, amb un gran optimisme. Una pel·lícula excel·lent.
- **Cartas a Dios** (2009, França). Dirigida per Eric-Emmanuel Schmitt. Una joia del cine francès que fa veure com la relació entre un nen, ingressat en un clínica i una senyora, repartidora de pizzes, crea una amistat profunda entre ells que aboca a un canvi de vida.
- **Una historia verdadera** (1999, EUA). Dirigida per David Lynch. Narra la història de dos germans que es reconcilien. La importància no és només la reconciliació, sinó el particular "pelegrinatge" que porta a retrobar-se amb l'altre.

Hi ha altres títols que són autèntiques obres d'art que mostren grans valors de la humanitat i, en concret, de la misericòrdia en revelar-nos del que som capaços quan som conscients de la presència de Déu. Tant de bo que aquestes i altres pel·lícules ens ajudin a descobrir al llarg d'aquest any jubilar, el rostre de la misericòrdia de Déu.

David Fluriach

Confraria de Sant Isidre i Sant Galderic

La Confraria del Silenci data de 1944, és una filial de les Congregacions Marianes establertes a l'església del Sagrat Cor. Aquells anys, el pas consistia en la imatge de Jesús amb la Creu, més tard, al 1946 es va completar amb la imatge de la Verge.

Dues imatges per separat portades sobre les espatlles dels confreres, res de rodes, res de tecnologia, l'esforç d'uns homes de fe i bona voluntat.

I fins avui, la vida és això, caminar, tirar endavant. Hi ha èpoques que es fa corrent, d'altres més a poc a poc, però sempre evolucionant, sempre empenyent. També és el nostre cas, hem recorregut un llarg camí històric i, com la societat i el que ens envolta, amb canvis polítics i, sens dubte, ideològics.

Entre aquests anar i venir, entre alts i baixos, hem tornat a agafar forces per seguir endavant perquè la confraria funcioni, per tornar a la participació de la processó.

Es va estar uns anys en què la confraria, per raons generacionals i manca de confreres, no va poder participar a l'activitat més important de l'any, el Divendres Sant. Es va deixar de sortir a la processó, aquests anys de recés, de pausa, van servir, per agafar forces. A vegades, cal aturar-se per seguir i, per això, s'ha fet un llarg parèntesi.

També cal destacar-ne el paper de les dones primer a l'anonimat, i des de fa uns anys hi són presents.

Cal recordar totes aquelles persones, homes i dones, que treballen i han treballat per la confraria. Persones que ja no hi són, que van tirar endavant amb il·lusió, i dedicació durant anys, mereix avui, un homenatge i reconeixement. De la mateixa manera, per a totes aquelles persones que encara ens acompanyen. Aquelles que tenim entre nosaltres, però la salut dels quals ja no els permet ser-hi al dia a dia i al ritme que la confraria demana.

Han estat i som persones valentes, gent que es manté ferma amb unes idees i que treballa per seguir conservant unes tradicions que avui en dia, per alguns cercles socials, poden ser tema de crítica.

I tot i així, seguim fermes en la nostra tasca, perseverants. Per convicció pròpia lluitem per mantenir una confraria viva amb activitats durant tot l'any.

Un seguit d'activitats com excursions, la romeria dedicada a la veneració a la Mare de Déu el mes de maig, la participació del Corpus, intercanvis amb confraries d'arreu d'Europa, la diada de germanor, entre d'altres activitats, que fan rica en convivència i companyonia.

Això sempre és possible gràcies a persones que estan al peu del canó, són aquells puntals que fan que els engranatges funcionin i que seguim mantenint vives les tasques que duem a terme.

Entre aquestes tasques en destaquem: la conservació del pas, rentar i ordenar les vestes, cosir-les si s'han estripat, reposar material, els lloguer de vestes...

Amb aquest petit escrit us donem les gràcies a tots.

Maria Pascua, confrare

INAUGURACIÓ DE LES OBRES I REFORMES DE LA CAPELLA DE LA PURÍSSIMA SANG

La Reial Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist de Girona està d'enhorabona. El divendres dia onze de desembre amb tota solemnitat se celebrà una eucaristia a la capella de la confraria ubicada a l'església del Carme i presidida pel Sr. Bisbe Mons. Francesc Pardo i Artigas. Missa en la que assistiren varis preveres concelebrants així com el diaca i assessor espiritual de la nostra confraria Mn. Joan Robé. L'homilia del nostre prelat, amarada de sentiment i de profunda devoció pel Crist Crucificat, ajudà els allí presents a prendre consciència i alhora refermar el compromís cristià, a viure les obres de misericòrdia i a ser-ne testimonis. En aquell ambient de recolliment i de pregària molts sentírem aquell dia una íntima però profunda satisfacció del nostre sentiment de pertinença a la confraria. A l'acte de celebració acompanyaren les confraries germanes i la presidenta de la Junta de Confraries de la Setmana Santa. Els cants litúrgics de la celebració foren acompanyats per la Coral del GEiEG qui després de l'eucaristia obsequià amb un petit concert nadalenc que oferiren als allí presents.

El motiu d'aquella trobada fou per inaugurar les obres i reformes de la capella en el reforç estructural de la seva volta que estava deteriorada i en la remodelació dels interiors amb millores de paletaeria, pintura, electrificació nova i il·luminació, etc. Des de la confraria compartim que aquestes millores serveixen per animar i continuar sent comunitat cristiana viva i activa al Barri Vell de la ciutat en un espai ennoblit que restableix la invitació a la pregària. Si bé històricament la Confraria tenia el deure d'acompanyar espiritualment els sentenciats a mort fins al suplici, actualment les finalitats es troben en la voluntat d'ajuda en obres de misericòrdia i a ser-ne testimonis. Motiu pel qual es participa amb renovada il·lusió a la processó del Divendres Sant a Girona.

És en una petita aproximació històrica de l'espai i tal i com consta al llibre 52 de les actes del capítol de la Catedral que fem memòria del fet que la capella devocional de la confraria fou inaugurada el 1726 com a església del convent dels Carmelites. Amb l'exclaustració de 1835, el Carme esdevingué església sufragània de la parròquia de la Catedral de Girona i actualment és església parroquial.

Joan Bta. Muntada i Batlle
President de l'Arxiconfraria de la Puríssima

Benvolguts Confreres,

Ja sabeu que la nostra Arxiconfraria és de les més antigues de Girona, i per tant té molta història. Però no podem viure de glòries passades.

Cal tenir molta cura de saber continuar i actualitzar les aspiracions dels nostres avantpassats. Moltes de les activitats dutes a terme pels qui ens han precedit han pogut quedar obsoletes, però n'hi ha que tenen una vigència permanent. Em refereixo a les obres de misericòrdia. Les antigues Confraries es caracteritzaven per viure una fraternitat ben concreta a l'hora d'ajudar-se mútuament en esperit de germanor. I l'acompliment de les obres de misericòrdia n'era una concreció ben efectiva.

Avui, les obres de misericòrdia tenen una plena actualitat. El sant Pare, el papa Francesc, en proclamar l'Any sant de la Misericòrdia ens ha mostrat com en són de necessàries, també avui, aquestes obres concretes del nostre amor fratern. Obres de misericòrdia espiritual i corporal: Ensenyar al qui no sap, donar bon consell a qui l'ha de menester, ... en l'ordre espiritual. I, donar menjar a qui té fam, donar beure a qui té set,... en l'ordre material, segueixen essent tasques primordials per qui vol complir el manament de l'amor, que Jesús va promulgar per a tothom qui vulgui ser cristià de veritat.

No és ara el moment de concretar com hem de dur a la pràctica aquestes obres de misericòrdia, però sí que és oportú fer el ferm propòsit de posar mans a l'obra.

I res no farem sense l'ajut del nostre Déu, Pare ple de misericòrdia.

Per això us ofereixo aquesta petita oració, inspirada en el pregó pasqual, per tal de demanar la força necessària per a ser misericordiosos com Déu, el nostre Pare, és misericordiós:

Exultin de joia els àngels del cel,
que tenen més alegria per un pecador que es converteix,
que no pas per noranta-nou justos que no necessiten convertir-se.
Exultin els ministres de Déu,
que en aquest any jubilar
proclamen arreu del món la misericòrdia infinita de Déu.
I que soni la trompeta victoriosa,
per celebrar el triomf del Crist
que amb la seva mort i resurrecció esborra el pecat del món.
O culpa feliç,
que ha fet possible la redempció.

On ha abundat el pecat, més abundosa ha estat la gràcia.
Oh benaurat any de gràcia de la misericòrdia,
que ens recordes que malgrat ens costi demanar el perdó de Déu,
ell no es cansa mai de perdonar-nos.
En la joia d'aquest any sant,
us demanem, oh Pare, que ens acolliu com al fill pròdig,
I que, encara que ens hi resistim,
ens insistiu a fer-nos entrar a aquella festa
que heu preparat per a acollir tots els fills que tornen a casa vostra.
Us ho demanem per Crist Senyor nostre. Amén.

Sant Any de la Misericòrdia i Bona Pasqua a tots!

Joan Baburés

Missioner de la Misericòrdia i consiliari de l'Arxiconfraria de la Passió i Mort

Per parlar dels Segells de l'Urna del monument que es posava a les esglésies el Dijous Sant és precís definir una definició de "Monument".

Ve de molt antic; de les manifestacions plàstiques associades a la Setmana Santa més practicades anys enrere cal destacar el que s'anomenava "Monument", ve del llatí: momentum que significa record, monument commemoratiu i en català equival a tomba o sepulcre, segons Joan Amades. Així podríem definir-lo com: Altar que es guarneix especialment per la Reserva del Santíssim el Dijous/Divendres Sant.

La devoció popular el tenia com el sepulcre en què estava enterrat Jesús. Acostumava a ser una estructura de fusta desmuntable que es muntava el Dimecres Sant en un altar lateral, normalment tenia forma d'escalinata i al capdamunt i havia una urna en forma de sepulcre on es dipositava l'Eucaristia. S'engalanava amb roba blanca, palmons beneïts el dia de Corpus, flors i ciris, aquests, els solien portar els feligresos, eren marcats cap a la meitat i quan la flama hi arribava es canviaven per altres retornant-los als seus propietaris. Creien sincerament que aquell ciri, que havia cremat al Monument del Dijous Sant, tenia unes certes virtuts, aquests eren guardats a les cases per encendre'ls en les tempestes i en les agonies dels malalts. A pagès com a guarniment a més dels palmons, la roba i els ciris, s'hi posaven els Maigs, era el guarniment més típic del monument, consisteix en sembrar en una olla o test amb deguda anticipació perquè per Setmana Santa tinguin cosa d'un pam llavors de blat, blat de moro o altres granes, fent-les créixer a les fosques i així agafaven un color groguenc semblant a les palmes. El test es guarnia amb roba blanca, fils o cintes daurades o platejades.

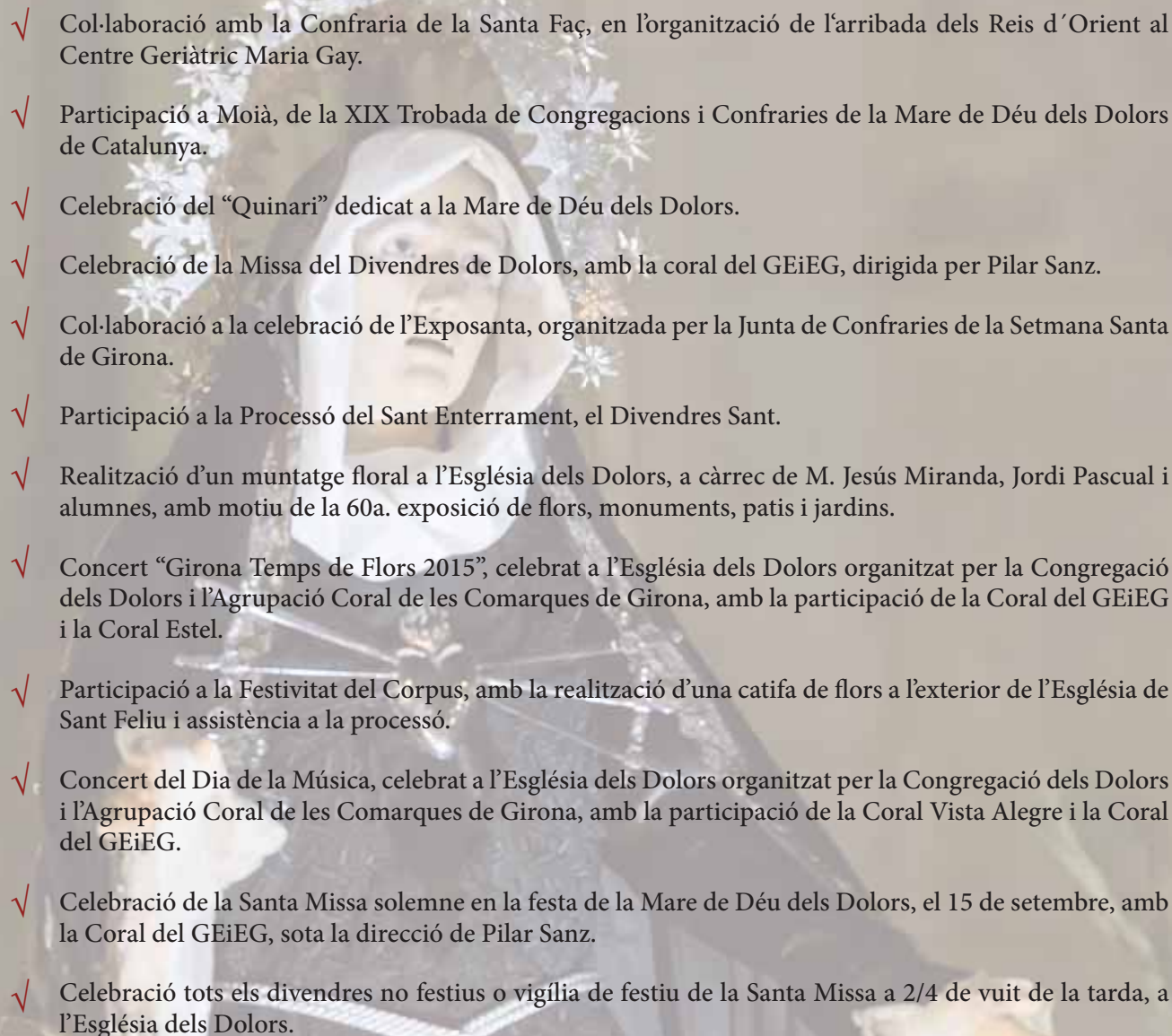
A Girona, segons el Dr. Mirambell, els Monuments en els temples més importants adquirien una notable grandiositat. A la Catedral, fins el 1936, se situava en el rerecor, adossat a la porta principal del temple. Des del 1939 a la capella de l'Esperança, que ara és la de la Dormició de la Mare de Déu. Capella que abans feia les funcions parroquials. A Sant Feliu a la capella de Sant Narcís.

Després d'haver posat el Santíssim dins l'Urna, aquesta es tancava amb clau, que era custodiada pel capellà oficiant, la guardava penjada al coll amb una cadeneta fins a l'endemà que la tornava a obrir per recuperar el Santíssim. En algunes de les esglésies més importants se solia donar una còpia a l'autoritat civil més important per a que també la custodiés. Un altre costum consistia en precintar l'Urna amb un segell de cera, d'aquests se'n feien reproduccions que en els oficis del Divendres Sant es repartien als assistents. Portaven en relleu signes de la Passió com la Creu d'Impropis, un càntir, els daus, el cor amb les set espases, etc. Els col·locaven dins del Monument i així adquirien el valor.

A. Martin Fàbrega
Confraria de la Passió

ACTIVITATS DE LA CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS 2015

Programa 2016

-
- ✓ Col·laboració amb la Confraria de la Santa Faç, en l'organització de l'arribada dels Reis d'Orient al Centre Geriàtric Maria Gay.
  - ✓ Participació a Moià, de la XIX Trobada de Congregacions i Confraries de la Mare de Déu dels Dolors de Catalunya.
  - ✓ Celebració del "Quinari" dedicat a la Mare de Déu dels Dolors.
  - ✓ Celebració de la Missa del Divendres de Dolors, amb la coral del GEiEG, dirigida per Pilar Sanz.
  - ✓ Col·laboració a la celebració de l'Exposanta, organitzada per la Junta de Confraries de la Setmana Santa de Girona.
  - ✓ Participació a la Processó del Sant Enterrament, el Divendres Sant.
  - ✓ Realització d'un muntatge floral a l'Església dels Dolors, a càrrec de M. Jesús Miranda, Jordi Pascual i alumnes, amb motiu de la 60a. exposició de flors, monuments, patis i jardins.
  - ✓ Concert "Girona Temps de Flors 2015", celebrat a l'Església dels Dolors organitzat per la Congregació dels Dolors i l'Agrupació Coral de les Comarques de Girona, amb la participació de la Coral del GEiEG i la Coral Estel.
  - ✓ Participació a la Festivitat del Corpus, amb la realització d'una catifa de flors a l'exterior de l'Església de Sant Feliu i assistència a la processó.
  - ✓ Concert del Dia de la Música, celebrat a l'Església dels Dolors organitzat per la Congregació dels Dolors i l'Agrupació Coral de les Comarques de Girona, amb la participació de la Coral Vista Alegre i la Coral del GEiEG.
  - ✓ Celebració de la Santa Missa solemne en la festa de la Mare de Déu dels Dolors, el 15 de setembre, amb la Coral del GEiEG, sota la direcció de Pilar Sanz.
  - ✓ Celebració tots els divendres no festius o vigília de festiu de la Santa Missa a 2/4 de vuit de la tarda, a l'Església dels Dolors.

RECULL DE CATIFES DE LES CONFRARIES:

- 1.- Dels Dolors
- 2.- Jesús Crucificat
- 3.- Jesús i els Nens
- 4.- La Passió
- 5.- Sant Honorat
- 6.- Sant Sepulcre
- 7.- Santa Faç
- 8.- Silenci

El propassat 13 de gener ens va deixar Mn. Alfons Riera i Gubau, assistent religiós de la Junta de Confraries de la Setmana Santa de Girona des de l'any 1994 fins al 2004.

Mn. Alfons va néixer a Girona el 2 d'agost de 1928 i fou ordenat prevere el 31 de maig de 1952, en el XXXV Congrés Eucarístic que va tenir lloc a Barcelona. Va exercir el seu ministeri a Calella, Bàscara, Parets d'Empordà, Argelaguer i Dosquers. Del 1965 al 1983, fou regent de Portbou i del 1983 al 2005 fou primer ecònom i després rector de la parròquia de Sant Feliu de Girona.

Ja portava uns quants anys a la Parròquia de Sant Feliu quan, el qui aleshores era Bisbe de Girona, Monsenyor Jaume Camprodon, li encarregà l'assistència religiosa de la nostra Junta de Confraries, cosa que fou molt ben rebuda per tots nosaltres.

Durant poc més de deu anys va acompanyar la Junta, exercint la seva funció amb molt tacte i bon humor, al costat dels presidents que es van anar succeint, i ajudant a amorosir les situacions que podien generar alguna tensió o que van suposar consternació o tristesa. El tinc present en el seu suport davant la dolorosa vivència de la mort per accident de la Mase Cayuela, estimada companya a la Junta; també amb la seva presència en la renovació dels estatuts de totes i cadascuna de les confraries, per adaptar-los al nou Codi de Dret Canònic i dotar-les de personalitat jurídica; en la discussió sobre la presència de la banda militar a la Processó; en l'inici de la preparació del Congrés de Confraries de Setmana Santa de Catalunya a Girona, i en tantes d'altres.

Fou precisament quan es plantejava la preparació del Congrés, i havent superat els deu anys de servei a la Junta, quan ell mateix va considerar que havia arribat el moment de possibilitar l'entrada d'un altre sacerdot i va proposar el relleu. La Junta va voler dissuadir-lo i vam aconseguir que continués fins haver passat la Setmana Santa d'aquell any 2004. No volia aferrar-se a un càrrec i desitjava donar mostres del que era un esperit de servei desinteressat.

Recordem, amb simpatia, el seu bon tracte, la seva manera d'encarar les qüestions complicades i el seu gran servei en la reconciliació, tant en les relacions humanes com vers Déu, amb una acurada administració del sagrament de la penitència. Ben segur que tots els qui érem a la Junta conservem també un bon record de l'acollida a la seva rectoria quan les obres de remodelació no permetien les reunions plenàries a la Sagristia de l'Església dels Dolors.

Ens va donar sempre un gran testimoni.
Que al Cel ens puguem veure.

Josep Maria Nogué Regàs

MÉS INFO:

www.juntaconfrariesdegirona.cat